Poštnina plačana v gotovini

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 din

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto IX. Ljubljana, 21. januarja 1937 Štev. 3.

Usodo boš obvladal z močjo svojih misli. Ako so tvoje misli o ljudeh in stvareh zlovešče, ti ne bo treba niti s prstom ganiti: posledice bodo prišle same, neizogibno.

Thomas Carlyle

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta 29/I. Telefon št. 33-32. Poštni predal št. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — NAROČNINA: 1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 1/1 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. — ROKOPISOV ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 din znamk. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka enostolpčna petitna vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetre in širina 55 mm) din 7'—. Med oglasi stane vsaka petitna vrstica din 4'50. Notice: vsaka beseda din 2.—. Mali oglasi: vsaka beseda din 0.50. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

Danes:

Umetno oplojene matere

Najnovejša ameriška pridobitev

Gl. str. 3

Jeza škodi?

Moder dvogovor namesto uvodnika

»Praviš, da ne maraš sile rabiti,« mi je dejal, »a ne bi rekel, da imaš prav. Človek je že tako ustvarjen, da rajši odneha pred strahom kakor pred mehkim prigovarjanjem. Če se ti kakšna stvar zdi prava in ji ne moreš pripomoči do zmage drugače kakor z grožnjo — takrat postane tudi grožnja upravičena. Ali mar še nisi opazil v vsakdanjem življenju, v družini, v gospodinjstvu, pri prijateljih, da z jezo včasih v nekaj sekundah dosežeš, česar ne bi s še tako vztrajnim in še tako modrim prigovarjanjem dosegel leta in leta? Ne glede na to, da takle kratek vihar razčisti zakonsko ozračje kakor nevihta poletno nebo...«

»Že res,« sem dejal, »jeza včasih res zaleže. Celo pri sebi sem to opazil, in vendar ne spadam med nasilne ljudi: kadar se pošteno razkačim, pometem kakor bi trenil vse ovire s poti in dobim brez bitke, kar bi rad.«

»Tak priznaš,« je dejal, »da utegne biti včasih tudi nasilje potrebno?«

»Priznam,« sem dejal, »da v nekaterih hudo redkih primerih in še takrat le tedaj, kadar s pametjo in z lepo besedo nikamor ne prideš, utegneš z jezo kaj opraviti. Toda rekel bi, da je njena učinkovitost odvisna baš od njene redkosti. Jeza dobrodušnega človeka vse pomete pred seboj; to je znana reč. Zakaj? Ker pride tako na lepem, pa tudi zato, ker si ljudje, ki so je krivi, rekó, da so ga morali res strašansko polomiti, če je celo tako mirnemu človeku prekipel žolč zaradi njih. Podivjan oven je strah in trepet vse okolice.«

»Vem,« je dejal, »a tigrov se ljudje vendarle bolj boje. Clemenceau je pogosto zdivjal; zaradi tega se ga niso ljudje nič manj bali.«

»Ne vem... Poznam več razdražljivih tovarniških ravnateljev, ljudi, ki jim nihče prav ne naredi, ki vpijejo ves božji dan, pa mislijo, da imajo svoje osebje na uzdi. A komaj mu dobro obrnejo hrbet, že začno miši svoj ples. Nasprotno ima pa šef, ki se je morda samo trikrat v življenju zares razsrdil, zato pa takrat tako, da je strahovito zaleglo — tak šef, pravim, ima v zalogi silno orožje... Napoleon se je zmerom hladen razjaril in le takrat, kadar je vedel, da je tak nastop neobhodno potreben. Takale premišljena jeza, kjer človek ne izgubi oblasti nad samim seboj, zmerom najbolj zaleže. Tudi maršal Lyautey se je sem pa tja izpozabil v zavedno razsrjenost.«

»Pustiva rajši vojaštvo ob strani; zanj veljajo tako druga, stroga pravila. O zakonskem in družinskem življenju govorim in tu, trdim, bo prava jeza, tista, ki se tako izpozabi, da ne ve več, kaj govori in kaj počne, najzanesljiveje dosegla svoj cilj. Nje je ljudi strah, ker slutijo, da je neobrzdana in ne pozna mejá; in nihče ne kuha zamere zaradi nje, ker vsi vedo, da tako rekoč zoper njegovo voljo iz človeka udari. S takšno jezo se da najbolje vladati. Ali si moreš predstavljati družinskega očeta, ki se ne zna razsrditi? Človek božji, saj mu bodo otroci čez glavo zrasli!«

»Jaz,« sem dejal, »rajši vladam s soglašanjem svojih podložnikov.«

»Podložniki,« je dejal, »se kmalu naveličajo soglašanja... Brez jeze, dragi prijatelj, ni nič... Ko boš imel prvi upor v hiši, se pa spomni mojih besed.«

André Maurois.

Razgled po svetu

Dvolična angleška politika

»Business is business...« — Goering snubi. — »Skrivnostni dogodki« na južnem Francoskem

V Ljubljani, 18. jan.

Z Angleži smo nehali v prejšnjem razgledu, in z Angleži moramo danes začeti.

Rekli smo, da je angleška politika najbolj krivuljasta med vsemi. Angleži bi hoteli zmago zdrave srednje linije na Španskem, toda njihova politika na žalost ni bila zmerom v korist te srednje poti.

Te besede smo ponovili, ker je pretekli teden spet nazorno pokazal, kako prečudna so pota angleške zunanje politike — in kako prečudno nepričakovane so šele njene posledice.

*

Vsi se še spomnimo, da je Velika Britanija za Novo leto sklenila z Italijo tako imenovani gentlemanski dogovor. Ta prijateljska pogodba je imela predvsem namen, potegniti črto pod hladno in napeto razmerje med obema državama, nastalo zaradi abesinske afere. A ker se je bil medtem v Sredozemlju, t. j. na tistem področju, kjer sta si Velika Britanija in Italija najbližji sosedi in je zato trenje najpogostejše — ker se je bil torej medtem v Sredozemlju razlil nov tur, je bilo treba tudi še to zadevo spraviti s sveta. Skratka: namen gentlemanskega dogovora je bil, likvidirati tudi zaradi španske revolucije nastala nesoglasja in ustvariti med obema državama res prijateljsko razmerje.

To se je zgodilo. Pogodba je dobila vse potrebne slavnostne podpise in je šla, kakor se spodobi, v arhiv...

...drugi dan se je pa v Cadizu izkrcal nov oddelek italijanskih prostovoljcev, eden izmed največjih do tistih dob.

Vsi vemo, da so Angleži nevtralni v španski vojni in da žele, da se ne bi človeško klanje razširilo še na ostalo Evropo — vsaj mislimo, da si tega žele — in da se prav zato najbolj zavzemajo za to, da se neha pošiljanje prostovoljcev na Špansko — vsaj mislimo, da se zavzemajo za to. Zato smo sicer vsi z glavo majali, ko smo brali tisto novico iz Cadiza, na tihem smo si pa vendarle mislili: »Najbrže je tako dogovorjeno v gentlemanski pogodbi — Bog ve komu pesek v oči! Bo že kar prav tako!«

Seveda bo tako prav, ker mora biti — vprašanje je le, komu. Danes namreč vidimo, da se ni za nas Evropce (Angleži se ne štejejo k nam, ker sede na svojih otokih, zunaj naše celine) po podpisu one famozne pogodbe prav nič spremenilo, ali vsaj ne na boljše. Nemci in Italijani prav tako podpirajo Franca, kakor so ga prej, čeprav so govorili, da bo po podpisu gentlemanskega dogovora Rim pritisnil na Berlin, da naj vendar že neha bezati v španski ogenj. Tako španska zadeva prav nič ne kaže, da bi se iz stacionarno nevarnega stanja kmalu obrnila na boljše.

Za človeka, ki še ni pozabil, da je dve in dve štiri, je torej možen le tale sklep: Ali so Italijani Angleže ukanili — ali pa uganjajo Angleži po svoji stari navadi dvojno igro, eno za naivno Evropo, drugo, skrito, pa zase.

Italijani niso slabi diplomati, Mussolini še posebno ne. Zato ne bi bilo nič čudnega, če bi bili Angleže žejne čez vodo prepeljali — tem manj bi nas moglo to čuditi, ker se je že ob abesinski aferi pokazalo, da sedanja angleška diplomacija z Anthonyjem Edenom na čelu ni kos rimskim lisjakom. Toda od tega spoznanja pa do določne trditve je vendarle velik korak. Vzlic takemu videzu si tega danes

Predsednik pruske vlade general Goering je prišel na obisk v Rim. Naša slika kaže sprejem na postaji. Z leve na desno: Goering, Mussolinijeva hči in žena zunanjega ministra grofa Ciana, predsednik Mussolini, nemški poslanik v Rimu v. Hassel in grof Ciano.

še ne bi upali trditi. Treba bo nekoliko počakati, da dobimo dogodke v pravo časovno razdaljo. Pribiti pa velja, da dandanašnji niti to ni več nemogoče, da gre lokavi Anglež komu na limanice — pribiti zato, ker bi se še pred dvema, tremi leti vsakdo smejal človeku, ki bi se upal kaj takega zapisati.

Verjetnejša bo pa vendarle druga možnost: da uganjajo Angleži dvojno igro. Tem verjetnejša, ker danes že vsak otrok vidi, da bi bilo španske nevarnosti za Evropo tisti trenutek konec, kadar bi London energično udaril po mizi in zagrmel: »Dovolj je jalovega kvasanja in lahkomiselnega prilivanja olja na ogenj! Zdaj naj vsakdo pošteno pove, kaj bi rad in česa ne — kdor misli slepomišiti, bo imel pa z menoj opravka!«

(Mislite, da si nekoliko prenaivno predstavljamo vso zadevo, kaj ne? Saj ne rečemo, da bi moralo baš dobesedno tako biti, le v bistvu in v načelu. Da je to možno, smo prav prejšnji teden videli: ko so Francozi poslali svoje vojne ladje pred Maroko in se je francoska vlada odločno postavila Nemcem po robu: »Do tod in ne dalje!« — ali ste videli, kako je na mah postal Hitler krotak? Da je njegova krotkost trajala samo 48 ur, je drugo poglavje — baš angleško...)

Za to dvojno igro govori tudi tale pikantna cvetka, ki smo jo pobrali v nedeljskih časopisih: »Velika Britanija se pogaja z generalom Francom zastran dobave premoga,« — malo dalje pa: »Angleška ladja je naložila živež za valencijsko vlado.«

Na koncu koncev: businesss is business, kupčija je kupčija — kaj potem, če ves svet hudič vzame!

Goering na popotovanju

Že koj prve dni po podpisu anglo-italijanske pogodbe so se zaslišali glasovi: »Kaj bo pa zdaj Nemčija? In kako bo z italijansko-nemškim prijateljstvom, z znamenito osjo Rim—Berlin?«

Nemci so tisti mah sprevideli nevarnost. In v listih se je že drugi ali tretji dan nato pojavila kratka novica, da pojde predsednik pruske vlade general Herman Goering s svojo ženo na popotovanje v Italijo. Kdor zna brati med vrsticami, je vedel, koliko je ura.

Te dni se mudi Goering v Italiji. Imel je več važnih sestankov s predsednikom italijanske vlade Mussolinijem, nato pa misli baje svoje sredozemske obiske razširiti še na Španijo in se osebno seznaniti z generalom Francom.

Geneviève Tabouisova, diplomatska urednica pariškega »Oeuvra« in ena izmed najbistrejših žurnalistk v Evropi, pravi, da je Goering prišel zato v Italijo, da bi jo definitivno potegnil v špansko vojno. Da je takšna Hitlerjeva in Goeringova želja, pač ni dvoma; da se Italija kljub vsem simpatijam za generala Franca in za sodobno Nemčijo ne bo dala kar tako zaplesti v novo vojno, se nam zdi pa prav tako očitno. A po drugi strani je tudi gotovo, da se docela praznih rok Goering ne bo vrnil v Berlin.

Zadnje dni mnogo pišejo spet o proslulem paktu štirih, to je o zvezi med velesilami Anglijo, Francijo, Italijo in Nemčijo. Tudi o tej stvari naj bi se Goering pomenil z Mussolinijem, če smemo verjeti časopisom. Ne najmanj verjetna je pa verzija, da naj bi se Goering pogovoril z ducejem o nekakem gentlemanskem dogovoru treh o Španiji. Ti ‚trije' bi bili Anglija, Italija in Nemčija, a Francija naj bi ostala osamljena. Stvar je že zato videti logična, ker i Nemčija i Italija ne marata Francije, Anglija se pa njeno prijateljico bolj dela, kakor je v resnici. A baš zato, ker bi bil ta načrt tako prozoren, ni verjetno, da bi uspel.

Francozi nočejo slepomišenja

Francoska vlada je hotela državam, ki jim je Španija samo sredstvo za njihove posebne in osebne namene, izbiti orožje iz rok. Ker je zlasti nemška vlada pri vsaki priložnosti očitala, da se na Francoskem zbirajo prostovoljci za madridsko vlado, je Blum predložil poslanski zbornici pooblastilo, da sme izdati zakon o prepovedi novačenja prostovoljcev za Španijo. In zbornica je to pooblastilo sprejela z vsemi glasovi — s komunističnimi prav tako kakor z glasovi skrajnih desničarjev.

Nemci so seveda odgovorili, da Francija tega ne misli zares — in pošiljajo še dalje svoje »prostovoljce« generalu Francu. Francoska vlada si je pa izgovorila, da bo novi zakon stopil v veljavo šele potem, kadar bodo tudi vse ostale vlade enako ukrenile s svojimi prostovoljci in »prostovoljci«. A če se to ne bo kmalu zgodilo, je izjavil Blum s posebnim poudarkom, bo Francija izvajala vse posledice ne samo diplomatskih.

»Sovjetska« republika na južnem Francoskem

V kakšnem zastrupljenem ozračju živi sodobna Evropa, se je posebno videlo pretekli teden.

Pisali smo, da so Francozi po dolgem času vendar že izvojevali skromno diplomatsko zmago nad Nemci. To je bilo takrat, ko je tako na lepem popustila za dva dni mednarodna politična napetost, posebno med Nemci in Francozi.

Nemci tega poraza niso pozabili. In da se maščujejo nad Francozi, so jim kar na lepem ustanovili — boljševiško republiko na južnem Francoskem! Razbobnali so namreč preko svojega poluradnega(!) tiskovnega urada DNBja, da se je v Perpignanu oklicala sovjetska republika in da so upravne oblasti s prefektom na čelu docela brez moči proti boljševiškim »tolpam«, ki uganjajo kajpada strahovit teror nad ubogim prebivalstvom.

Seveda je bila raca nekolikanj prebedasta, da bi jo pameten človek verjel. A ker je — kolikor se spomnimo — francoska vlada ni uradno zavrnila, žive brumni Hitlerjevi podaniki bržčas še danes v veri, da se Francija že kar dejan-

Nadaljevanje na 2. str. v 3. stolpcu

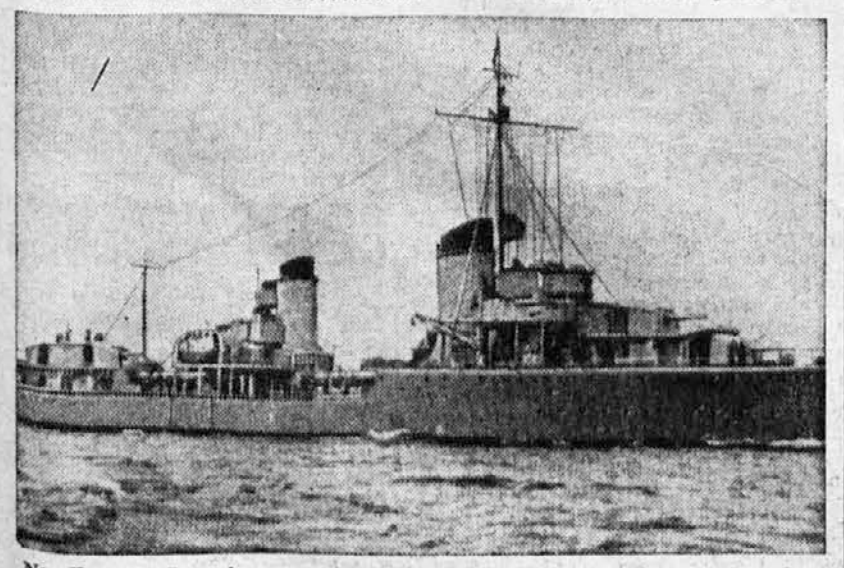

Nemško oboroževanje na morju: novi nemški torpedni rušilec »Z 1-Leberecht Maas« so 14. januarja spustili v Kielu v morje.

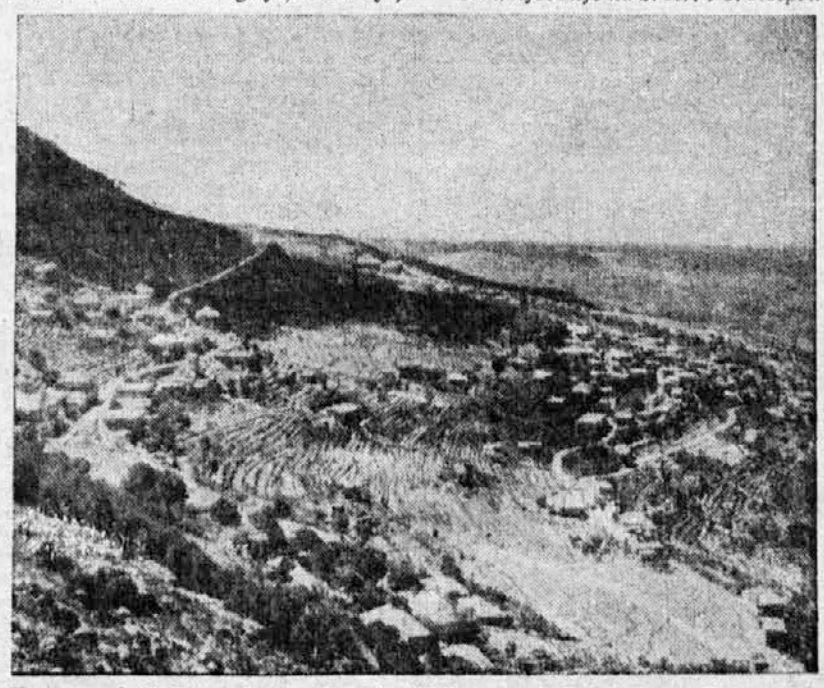

K sporu okoli Alexandrette. Zaradi sirijskega mandatnega ozemlja z Alexandretto je prišlo do precejšnje napetosti med Francijo in Turčijo; spor bodo te dni prerešetavali tudi na zasedanju sveta Zveze narodov. Alexandrette je bila nekoč del Turčije, po svetovni vojni so jo pa Francozi dobili v upravo. Zdaj bi jo Turki spet radi imeli. — Naša slika kaže libanonsko pokrajino v nekdanjem turškem sandžaku.

Kronika preteklega tedna

DOGODEK V SARAJEVU

Sam Bog si ga vedi, zakaj so ‚jo' ravno v Sarajevo najprej postavili, ne pa k nam v Ljubljano ali vsaj v Maribor. Mislimo namreč, da smo mi prvi v državi poklicani za ‚njo', vsekako pa bolj kakor Sarajevo.

Pa bodimo pravični: tudi bosenska metropola ‚ji' ne dela ravno sramote — narobe! Šele nekaj dni je odprta, pa se ni baš pritoževati, da bi ne imela dovolj dela. In če pojde tako dalje, se utegne res pokazati, da je bila za Sarajevčane potrebnejša kakor za Ljubljančane ali Mariborčane.

O čem govorimo, vprašate? O protialkoholni ambulanci, ki so jo te dni odprli v Sarajevu.

Ali veste, da so iznašli že take prečudne injekcije, ki celo pijanost odpravijo, korenito odpravijo? Nu, to zadevo zdaj v Sarajevu na debelo preizkušajo, in ne brez uspeha.

Žurnalisti, ki morajo v vsako reč vtakniti svoj nos, so ga tudi v to. Tako so videli in slišali prav zanimive stvari iz življenja nepoboljšljivih pijancev, ki verujejo le še v injekcije in v nič drugega več na svetu. Tako je neki tak vinski bratec pripovedoval, da jo je po prvi ordinaciji kljub prepovedi mahnil naravnost v oštarijo. Ko ga je zdravnica pri prihodnjem obisku vprašala, ali se je ravnal po navodilu, je seveda slovesno zatrdil, da se je, a kaj kmalu je prišla laž na dan. Po drugi injekciji je namreč siromak tako krepko klical sv. Urha, da se je zaklel, da ne bo več pokusil kapljice alkohola.

V imenu enakopravnosti zahtevamo protialkoholno ambulanco tudi za Ljubljano in Maribor. ×

Slovenska ministra na shodu v Ljubljani

V nedeljo 17. t. m. se je v veliki dvorani »Union« vršilo zborovanje JRZ. Na shodu so govorili minister za notranje zadeve dr. Anton Korošec, minister dr. Miha Krek, senator dr. Franjo Smodej in ljubljanski župan in poslovodeči podpredsednik ljubljanske JRZ dr. Juro Adlešič.

Minister dr. Krek se je v svojem govoru dotaknil razen drugih vprašanj tudi vprašanja samouprav. Rekel je, da je načelo JRZ in vlade, da se izgrade kar najširše in najpopolnejše samouprave, da bodo občine in banovine s tem, kar je njihovega, same gospodarile, na lastno pest in odgovornost.

Glede hrvatskega vprašanja je dr. Krek naglašal, da se razmerje s Hrvati popravlja in da se iščejo sredstva za takšno ureditev, da bo kar najbolj zadovoljila vse.

Glede bodočega dela vlade je minister naglašal pričakovanje po zboljšaniu dohodkov državne blagajne in zboljšanju prejemkov državnih uslužbencev.

Zelo zanimiv je bil govor ljubljanskega župana dr. Adlešiča o Ljubljani in njeni gospodarski politiki. Po njegovih izvajanjih je **Ljubljana zaradi gospodarstva prejšnjih občinskih uprav, ne samo najbolj zadolženo slovensko mesto, temveč najbolj zadolženo mesto v Jugoslaviji sploh. Njeni dolgovi znašajo več ko 200 milijonov dinarjev; vsaka oseba, ki pride na svet, je že obremenjena s povprečnim dolgom 2.346 din**; dolgovi so tolikšni, da jih sedanji rod ne bo mogel poravnati. A vzlic tolikšni zadolžitvi je Ljubljana sirota, če jo sodimo po njenih gospodarskih, socialnih in humanitarnih ustanovah.

Župan je orisal, v kako slabem stanju so ljubljanske mestne ustanove. Tramvaj n. pr. obratuje z letno izgubo več ko 3 milijonov dinarjev. Podobno je z drugimi ustanovami.

Glede slovenščine je g. župan naglašal, da ji gre spoštovanje ne samo po cestah, ampak tudi po uradih in podjetjih.

»Zahtevamo,« je dalje rekel župan, **»da se slovensko narodno gospodarstvo podpre in poživi, in sicer tako, da se vrne Sloveniji del državnih dajatev, ki ji gre po številu prebivalstva in njeni davčni moči.«**

Na koncu je povzel besedo še minister za notranje zadeve dr. Anton Korošec. V svojem govoru se je dotaknil tudi sestanka med predsednikom vlade dr. Stojadinovićem in zastopnikom Hrvatov, dr. Vladimirom Mačkom. Sporazum s Hrvati je primerjal z detetom, ki dela prve korake v svet.

»Tako dete pa se ne sme preveč vlačiti sem in tja, gor in dol. Tako dete mora voditi nežna roka v svet. Zaradi tega tudi ni dobro, da se preveč govori o tem sporazumu.«

Glede tega, kako dolgo ostane ta vlada, je minister dr. Korošec dejal: **»Ni nikogar, ki bi mogel priti za nami.«**

■ **Brežiški sestanek.** 16. t. m. se je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović na povratku iz Švice sestal v lovskem gradiču zagrebškega industrijca Deutsch-Maceliskega v bližini Bizeljskega pri Brežicah z voditeljem hrvatskega naroda dr. Mačkom. Lovski gradič, kjer se je sestanek vršil, je bil svojčas last grofa Attemsa, sedaj je pa njegov lastnik Mačkov osebni prijatelj. Dr. Mačka sta na sestanek spremljala poslanca Pernar in Kemfelja. Predsednik vlade in dr. Maček sta se pogovarjala po večini sama in je njun razgovor trajal cele štiri ure. Po 16. uri se je družba razšla. O poteku razgovora ni še nič znanega.

■ **Obisk dr. Petra Zenkla.** V nedeljo popoldne je prispel v Ljubljano dr. Peter Zenkl, šef socialno-političnega odseka praške mestne občine. Še isti dan zvečer je imel sestanek o poglobitvi vzajemnostnega dela v smislu programa Jugoslovansko-češkoslovaške lige, v ponedeljek zvečer pa javno predavanje z naslovom »Praga, mati svojih občanov«, spremljano z izvirnim filmom, ki slika zgodovino praških občinskih socialnih ustanov.

■ **Prvi častni guverner Narodne banke** umrl. 12. t. m je v Beogradu umrl industrijec Djordje Vajfert, star 86 let. Bil je po rodu Nemec, je že v mladih letih odšel v Srbijo, kjer je bil pravi pionir industrije in rudarstva.

■ **Tragedija treh ljudi.** 23letni čevljarski pomočnik Dragotin Markovič iz Ljubljane je bil že dalje časa zaposlen v Čakovcu. Seznanil se je s 33letno Elizabeto Zadravčevo in kmalu se je iz sprva nedolžnega znanja razvila ljubezen. Njuna ljubavna zveza ni ostala skrita, upanja za ženitev pa nista imela, saj je bila Elizabeta poročena in mati enega otroka. Zato sta sklenila skupaj umreti. Dragotin je s strelom končal življenje najprej njej, potem je pa obstrelil še sebe. Po kratkem trpljenju je v bolnišnici izdihnil. Sama sta ostala zdaj jetični mož in otrok nesrečne Elizabete.

■ **Mussolini napravil skušnjo za vojaškega pilota.** 12. t. m. je italijanski ministrski predsednik na vojaškem letališču v Rimu pred posebno komisijo napravil izpit za vojaškega pilota. Dvignil se je z vojaškim letalom v višino 4500 m in izvedel predpisane polete.

■ **Čudna eksplozija v Zagrebu.** V Zvonimirovi ulici se je v noči na 13. t. m. zastrupila s plinom ločena žena trgovca Benčića. V sredo zjutraj se je zglasil pri njej uslužbenec njenega moža Dragutin Krajačić. Pozvonil je, trenutek za tem je pa že nastala huda eksplozija, ki je razdejala stanovanje, obiskovalca je pa z vrati vred vrglo nazaj, da se je na lepem znašel v sosednjem stanovanju. Ugotovili so, da je iskra, ki je nastala v električnem zvoncu, povzročila eksplozijo svetilnega plina.

■ **Zločinska roka podtaknila ogenj.** 16. t. m. je pričela goreti hiša Martina Mahoriča v Škofcah pri Ptuju. Gospodar je bolan in je ležal v postelji, v sosednji sobici je pa smrt v plamenih že grozila slepemu občinskemu ubožcu, ki si tudi ni mogel pomagati iz goreče hiše. V zadnjem hipu je gospodinja sklicala sosede, ki so oba moža rešili iz gorečega poslopja. Gasilci, ki so prihiteli iz Ptuja, niso mogli pomagati, ker ni bilo vode, s slamo krita hiša je bila pa kar brž vsa v plamenih.

■ **Snežni zameti v Bolgariji** so terjali doslej 8 smrtnih žrtev. Posebne reševalne čete so morale oditi na planine, kjer je sneg zajel več izletnikov.

■ **Za tesnejše prijateljstvo in sodelovanje Jugoslavije z Bolgarijo.** Dne 17. t. m. so v Beogradu ustanovili Zvezo jugoslovansko-bolgarskih lig. To pomeni velik napredek pri delu za poglobitev medsebojnega prijateljstva in zaupanja. V zvezni upravi so med drugimi tudi gg. ravnatelj Rasto Pustoslemšek iz Ljubljane, predsednik Zbornice za TOI Ivan Jelačin, bivši minister dr. Niko Zupanič in drugi.

■ **Baťa se je odpravil na potovanje okoli sveta.** Lastnik Baťovih tovarn, ki so čevljarsko spreminja v boljševiško predstražo in — gorje! — nemara celo v nekakšno ekspozituro moskovskega azijstva.

Pa Španija?

A v deželi, ki je tolikanj proti svoji volji postala središče evropske politike — kako se pa tam razvijajo dogodki?

V znamenju zime in v znamenju nepomembnih prask. Branilci Madrida trdno drže prestolnico in če je ni zadnji Francov naskok spravil na kolena, ni kaj verjetno, da bi jo prihodnji — razen če dobe uporniki res 100.000 Nemcev na pomoč, kakor groze. A takrat bo najbrže tudi na drugi strani slika nekoliko drugačna, kakor je danes.

*

Čedalje bolj se vidi, da je najpošteneje in najbolj evropsko mislil Blum, ko je lani predlagal, da naj se vse evropske države umaknejo s Španskega. Tistim, ki hočejo v kalnem ribariti, pa to ni šlo v račun. Da ni bilo njih, bi bilo državljanske vojne že pred pol leta konec — teden ali štirinajst dni po prvih uporih. **Observer.**

Jan Baťa se je z brnskega letališča dvignil z velikim angleškim letalom na potovanje okrog sveta. Ustavil se bo najprej v Rimu, potem bo pa letel čez Severno Afriko v Indijo in dalje.

■ **Strašnemu dogodku** so bili dne 12. t. m. priče pasantje na Slomškovem trgu v Mariboru. Iz predtiskarije in trgovine M. Temerlove je pritekla na trg neka ženska vsa v ognju in obupno vpijoča na pomoč. Ljudem je ob pogledu na živo plamenico zledenela kri v žilah, le neki krojaški vajenec je bil toliko priseben, da je skočil po vodo in oblil z njo gorečo žensko. Medtem so prišli že reševalci in nesrečno, 22 let staro trgovsko nameščenko Marijo Kuraltovo odpeljali v bolnišnico. Kuraltova je med delom v predtiskariji stala blizu peči, iz katere je bušil plamen in jo v hipu zajel.

■ **Jeseniški delavci so zborovali.** V nedeljo dopoldne so v Delavskem domu na Jesenicah zborovali delavci Kranjske industrijske družbe. Predstavniki delavskih strokovnih organizacij so zbranim delavcem poročali o pogajanjih z zastopniki družbe in o sestavi nove kolektivne pogodbe, ki jo predlaga delodajalka. Shod je bil tu pa tam precej živahen, je pa potekel v popolnem redu in je pokazal, da z delavstvom čuti ves okraj.

■ **Novi upravnik ljubljanske bolnišnice.** Na to mesto je poklican sanitetni polkovnik v p. Vladimir Ferlan, ki je že prevzel posle.

■ **Kokainski proces se je končal.** Senat je obsodil vse obtožence, in sicer: Pavla Široka na poldrugo leto ječe in 3letno izgubo častnih državljanskih pravic; Josipa Mauserja na 1 leto in 2 meseca ječe in tudi na 3letno izgubo častnih državljanskih pravic; Martina Sveteta na 5 mesecev strogega zapora, 300 dinarjev denarne globe in izgubo državljanskih pravic za dobo 2 let, Franca Iladnika pa na leto dni strogega zapora, 480 dinarjev denarne globe in izgubo državljanskih pravic za 3 leta. Solidarno pa morajo poleg tega povrniti vso škodo oškodovancema Čeferinu in Vučniku, ki sta jima za lažni kokain — jedilno sodo — izplačala velike denarne zneske. Pogojno sta obsojena trgovec Čeferin in njegova žena, ker sta s tem da sta zvijačno zvabila Mauserja in Široka na Sangrad in ju tam imela zaprta, zagrešila prestopek proti osebni varnosti. Nepogojno so obsojeni še Maks Bizjak, Stanislav Burger in Ivan Kraševec, ki so Čeferinovi ženi pomagali pri »ugrabitvi« in so »jetnika« stražili.

■ **Krivično obtožbo sta si tako gnali k srcu, da sta šli skupaj v smrt.** V Dugiresi je zadnje čase zmanjkalo precej platna. Tatvine so osumili več delavk in delavcev. Sum je padel tudi na 20letno Marijo Biršičevo in na njeno 19letno sestro Ružo. Marija bi se morala namreč kmalu poročiti, in tedaj so zavidni ljudje raznesli glas, da je njena bala iz ukradenega blaga. Te govorice so revico tako potrle, da je obupala in se je vrgla pod vlak. V smrti ji je ostala zvesta tudi sestrica, ki jo je vedno posnemala. Medtem se je preiskava končala in pokazalo se je, da sta bili obe sestri popolnoma nedolžni.

■ **»Ta-Ta« ne bo smela več poslovati.** Trgovinsko ministrstvo je na osnovi uredbe o prepovedi ustanavljanja veleblagovnic potrdilo odlok uprave mesta Beograda, da se veleblagovnici »Ta-Ta« prepove poslovanje. Tvrdka se lahko pritoži na državni svet in zaprosi da se odloži izvršitev odloka, dokler ne bo pritožba rešena.

■ **Falska elektrarna je znižala oddajo električnega toka.** Zaradi zmanjšanega dotoka je višina Drave precej padla in je nekaj časa obratoval samo en generator. Sneg bo neprijetno stanje bržkone kmalu odpravil.

■ **Lepi dnevi na Bledu.** Muhasta zima, ki je tolikanj razočarala smučarje, je bila skoraj kriva, da je bil Bled še pred mesecem dni ves samoten, prazen in pust. Z novim letom je pa spet prišel do stare veljave, jezero je namreč prekril debel gladek led, da se zdaj drsa staro in mlado.

■ **Otrok ni puščati samih!** V Peščenem vrhu pri Sv. Antonu v Slov. goricah sta se igrala v kuhinji na tleh Omulčev Franček in sestrica Elza. Mati je šla, da nakrmi svinje, takrat je pa mali Franček stopil k ognjišču in prijel za najbližnji lonec; pri tem se je spekel in je izpustil lonec tako nesrečno, da je vrela voda iz njega oblila sestrico. Štiriletna Elza je hudim opeklinam kmalu podlegla.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles: Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst: Francija št. 1117-94. Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Dvolična angleška politika

Nadaljevanje s 1. strani

Od prodajalca koles do milijarderja

Dobrotnik ubogih

Mož, ki je vseh svojih 6000 delavcev zavaroval za življenje in razdal pol svojega imetja v dobrodelne namene

(nJd) London, jan.

Veliki banket je končan. V garderobi se prerivajo gostje. Vsak hoče prvi do svojega plašča. V gneči stoji visok, siv gospod, z živimi očmi in mladostnim smehljajem, in potrpežljivo čaka na svoj plašč in klobuk.

Okoli njega se gnete toliko ljudi, da mora stari gospod čakati pet, deset minut... Ko se to čakanje raztegne na dobre četrt ure, dé gospod preprosto garderoberju:

»Tak vam nič ni do mojih šestih pennyjev (šest dinarjev)?«

Garderober zmigne z rameni in čez kakih pet minut postreže tudi lordu Nuffieldu — tako je bilo namreč ime slokemu, že osivelemu gospodu, ki je tako dolgo čakal na svoj plašč. Tedaj je tudi že nekdo drugi spoznal najradodarnejšega angleškega miljarderja, zakaj šaljivo mu je del:

»Kaže, da se teže odkrižate teh šestih dinarjev kakor 400 milijonov!«

Kajti lord Nuffield je bil prejšnji dan z eno samo velikodušno gesto podaril dobrih 400 milijonov našega denarja za prebivalstvo tistih pokrajin, ki sta jih beda in nezaposlenost zadnjih petnajstih let tako hudo prizadela.

Blesteča kariera

Pred 42 leti je bilo, ko je takrat sedemnajstletni mladenič odprl v Oxfordu trgovino s kolesi. Ime mu je bilo William Morris, glavnice je pa premogel celih pet funtov (1200 dinarjev). Vsak dan, ko so trgovino že zaprli, je še pozno v noč bedel nad svojimi prečudno zapletenimi risbami in načrti. Pičlih sedemnajst let pozneje je ta mladi mož dal svoje ime neki avtomobilski tvrdki — tisti, ki je kmalu imela postati največja v državi.

Od tistih dob je šlo Morrisu vse po sreči. In s pridnostjo, še bolj pa s svojim velikim kupčijskim smislom si je pridobil v povojnem času velikansko, kar pravljično premoženje. Zaradi njegovih zaslug ga je kralj najprej imenoval za baroneta, pozneje za barona in naposled za lorda Nuffielda. Toda nekdanji Morris ni počival na svojih lovorikah in njegov denar ni trohnel v železnih blagajnah.

Leta 1931 je vrgel na trg »avto za 100 funtov« (25.000 dinarjev) in pokazalo se je, da je s to idejo zadel glavni dobitek, saj je postal ta »ljudski« avto zanj pravcata zlata jama.

Lordova darežljivost je prišla na Angleškem že v pregovor. Do leta 1934 je sicer razdal šele »malenkost« 105 milijonov dinarjev, a ko se je vrnilo blagostanje v deželo, je vzcvetela tudi njegova radodarnost; do konca lanskega leta je človekoljubni milijarder vrgel med ljudi malone poldrugo milijardo našega denarja!

»Kdor daje revežem, Bogu posoja,« pravi star pregovor. Če to drži, je lord Nuffield eden izmed največjih bankirjev Gospodovih na tem svetu...

Kraljevski darovi

Darove lorda Nuffielda imenujemo res lahko kraljevske. Svojim 6000 delavcem in uradnikom je podaril zavarovalno polico za življenje, oxfordskim laboratorijem za medicinsko raziskovanje, ki so zmerom tožili, da jim manjka denarja, je pa lepega dne poslal ček na nič manj ko 450 milijonov dinarjev.

Ni še dolgo tega, zadnje dni lanskega leta je bilo, ko je lord Nuffield povabil na svoj dom poročevalce vseh večjih londonskih listov. Ljubeznivo jih je sprejel ob prijetno plapolajočem ognju, jim postregel s kozarčkom cocktaila, nato si je pa natlačil poceni tobaka v pipico in dejal gostom:

»Poklical sem vas, da bi še nocoj oznanili v časopisih moj dar 400 milijonov dinarjev za brezposelne v industrijskih predelih. Drugega mislim, da za zdajle ne bo nič tako važnega. Kako pa kaj pri vas? Dobro napredujete?... Še eno cigareto morda?«

Seveda so časnikarji hoteli kaj več vedeti o velikodušnem daru, toda izvrtali niso iz njega drugega kakor to, da je 400milijonski dar namenjen predvsem mladim ljudem v teh pokrajinah, da si ustvarijo človeka vredno eksistenco. To je bilo tik potem, ko je zavladal kralj Jurij VI.

»Lepo bi bilo res, če bi vsak Anglež pokazal ob nastopu novega kralja malo dobre volje s kakšnim dobrim dejanjem,« je še pripomnil ljubeznivi lord in se poslovil od svojih gostov.

Milijarder brez dinarja

Pa ne smete misliti, da počne lord Nuffield tako iz častihlepja ali pa iz tistega snobovstva, ki odlikuje jaro gospodo. O, ne!

Zanimivo je, kaj so izračunali poznavalci angleških davčnih in pristojbinskih določil. Če bi namreč lord Nuffield jutri umrl, bi bili njegovi dediči... na kantu! Zato, ker niso še urejene nekatere formalnosti, potrebne pri tolikšnih darilih. Če namreč prištejemo k 1400 milijonom din, ki jih je lord doslej razdal, tisto, kar mu še ostane, dobimo 2 in pol milijarde din — od tega ima pa država pravico vzeti na račun darilskih pristojbin okoli 1350 milijonov — to je svojih 200 milijonov več, kakor danes premore veliki človekoljub.

Seveda pa ljudje prosijo Boga, da bi se to ne zgodilo. Tako dobi lord Nuffield vsak dan po pošti 400 do 600 pisem z željo, da bi mu ljubi Bog dal še dolgo življenje, in s prošnjo za kakšno podporo. Toda milijarder načelno ne odgovarja takim prosilcem, češ: »Jaz imam že svoje reveže, ki zanje skrbim.«

Čez nekaj dni pojde lord Nuffield na pot okoli sveta. Menda je že sit popularnosti, ki si jo je nakopal s svojo darežljivostjo. Toda to njegovo potovanje ne bo samo v zabavo. To bi se reklo, da ni lord Nuffield ne Anglež, ne business man. Nego si bo obenem ogledal, kako poslujejo njegove podružnice v raznih državah.

»Potoval bom kakor preprost trgovski potnik,« je dejal ondan. »Nič se ne pritožujem, da sem bogat, toda včasih le dobro dé, če se človek spomni časov, ko je bil še siromak...«

ČE STE NAGLUŠNI

Če trpite od brenčanja v ušesih, Vam pošljemo **brezplačno** prospekt aparata za ojačenje sluha. Aparat lahko vložite v ušesno votlino tako, da ga niti malo ne zapažamo.

G. WEISS & Co.

Wien I., Liebenberggasse 6/27.

Najnovejša ameriška

UMETNO OPLOJENE MATERE

Iz anglosaškega sveta nam vsak čas pride kakšna pravna novost. Zadnjič smo pisali o »evtihanasiji«, o zdravnikovi pravici, da dá smrti zapisanemu bolniku brez bolečin zaspati v smrt; predlog je v parlamentu propadel. Danes nas pa hoče Amerika osrečiti s pravno novotarijo, resda manj zloveščo, a zato nič manj kočljivo, nič manj groteskno.

Za umetno oploditev gre.

V Združenih državah so zadevo vzeli prav za res in če smemo verjeti časopisnim poročilom, so pripravili zanjo že kar posebno zakonodajo.

Tako bo žena, ki bi hotela imeti otroke, a je njen mož steriien, smela zaprositi za umetno oploditev in ne bodo zakonska določila imela v načelu ničesar proti temu. Potreben bo pač možev pristanek; brez tega bi žena tvegala ločitveno pravdo. Tudi posebne zdravnike pozna že Amerika, zdravnike specialiste za umetno oplajanje; le-ti zahtevajo od zakonskega moža in bodočega zakonitega (a ne tudi dejanskega očeta) pismen pristanek za ženino oploditev.

Pravi oče bodočega otroka ne sme vedeti, kdo bo mati; niti njenega imena ne sme poznati. Zakonska določila so zastran tega neizprosna; drugače bi se bilo bati morebitnega izsiljevanja in drugih nevšečnosti. Zdravnik si ga izbere, če je le mogoče, takšnega, da je podoben zakonitemu očetu, da je enakega temperamenta, izobražen in popolnoma zdrav. Važno je tudi to, da je v svojem poklicu dosegel uspeh. (Pogoj, ki n. pr. pri krvodajalcih ne pride v poštev.)

Spočetka so mislili, da bi se kazalo zateči h kakšnemu sorodniku zakonitega očeta, posebno k njegovemu bratu, če ga ima. A kaj kmalu so sprevideli, da bi bilo nevarno, ustvarjati tako krvno zvezo, bizarno sicer, a vendarle neutajljivo, med ženo in njenim svakom; zato si danes rajši izbirajo docela tuje »dajalce« (tako so v Ameriki krstili te ljudi).

»Literary Digest« piše, da so se zaradi te nove metode že pojavili novi, doslej še neznani pravni problemi. Na primer: Ali je umetno oplojeno mater moči preganjati zaradi prešestva? Prav gotovo da ne! Saj zakon newyorške države takole opisuje prešestvo: »Telesno razmerje med moškim in žensko, kjer partner ni zakonski drug.« A telesnega razmerja tu vendar ni, ko pa žena nikoli ne vidi ‚dajalca'.

Pa so še druga vprašanja — vprašanja, ki nanje še ni odgovorov. N. pr.: Ali bo tako rojenega otroka sodišče smatralo za zakonitega če bi mu kdo to zakonitost osporaval? Ali bo zaleglo, če bo mati predložila pismeno dovoljenje zakonitega očeta? A ‚dajalčeva' žena? Ali je treba tudi njo vprašati za dovoljenje?

Resda, takih pravd še ni bilo. A lepega dne jih bomo le doživeli — novo groteskost v ameriškem sodstvu.

*

Njega dni smo brali Julesa Verna in nismo verjeli, da bi se njegove utopije kdaj uresničile. Danes spada francoski fantast med staro šaro: moderna tehnika ga je prehitela. Brali smo Angleža Wellsa in zona nas je obhajala: gorje, kadar se izpolnijo njegove prerokbe! Potem smo brali Angleža Aldousa Huxleya: ali je mogoče, da bi se njegova misel kdaj spremenila v dejanje? Sodeč po zgorai povedanem, kaj lahko.

Huxley popisuje namreč, kako bi država lahko kar na debelo izdelovala otroke v posebnih laboratorijih... Ld

Goslaški koncert v sodni dvorani

(nCi) Newyork, jan.

Na zatožni klopi sedi cestni muzikant, obtožen beračenja. Pogled se z usmiljenjem in pomilovanjem ustavi na tej bedni, razcapani postavi...

Sodnik ga vpraša, zakaj igra po dvoriščih in zakotnih vežah, zakaj prosjači, ko bi si morda na spodobnejši način lahko zaslužil dovolj denarja za skromno, a pošteno življenje. Obtoženec upre vanj svoje otožne oči in se še bolj oklene svojih gosli, ki so njegov edini zaklad. Seveda bi si mogel še kako drugače služiti kruh, kakor mnogi njegovih tovarišev, a pustiti bi moral svojo godbo, tega pa ne more... Igrati mora za plačilo ali za miloščino, a igrati mora, drugače ni miru v njegovem srcu, ker ni navaden muzikant ampak umetnik...

Sodnik posluša in premišlja. Morda se mu pa le ne laže ta človek, kakor je lagalo že toliko ljudi, da bi si z lepimi besedami izprosili milejšo kazen. Morda je pa res umetnik, ki je imel le premalo sreče v življenju. Kar tu v dvorani naj pokaže, kaj zna, in naj zaigra kakšno pesem, se po dolgem premišljevanju odloči sodnik.

Trudne muzikantove oči vzplamte od sreče, ko mu sodnik zapove, naj kaj zasvira. Nekaj trenutkov uglaševanja — in že lijo po mračni dvorani očarljivi zvoki nežne serenade. Taka godba je užitek tudi za razvajeno uho. Ko so izzveneli poslednji zvoki, je zadonelo iz vrst poslušalcev viharno odobravanje, in sodnik ni miril občinstva z zvoncem. On sam je bil globoko ganjen; stopil je k možu in mu stisnil roko:

»Dobili boste en dan zapora zaradi beračenja, toda obljubim vam, da se bom pobrigal za vas. Nič več vam ne bo treba igrati po zakotnih dvoriščih, ker boste s svojo umetnostjo lahko nastopali pred bolj izbranim občinstvom.«

Smrt od zobne ščetke

(n) Praga, januarja. V Novem mestu blizu Friedlanda se je te dni pripetila nenavadna nesreča.

Delavka Jožefina Altmannova je hotela sežgati svojo staro zobno ščetko. Vrgla jo je v močno zakurjen štedilnik, tedaj se je pa celuloidna ščetka vnela s tako silo, da je nastala eksplozija. Plamen, ki je švignil iz peči, je zajel tudi Altmannovo. Preden so ji mogli priteti na pomoč, je dobila tako hude opekline, da jim je kmalu nato podlegla.

Rekordi narave

nKD Človek se kaj rad postavlja z rekordi, ki jih doseza s svojo telesno in duševno močjo; in vendar so njegovi uspehi neznatni v primeri z rekordi, ki jih srečamo v naravi.

Najhitrejše letalo na svetu igraje prekosi mušica »cephenomoya«, saj preleti 23 km v eni minuti! Vztrajnostni rekord bo pa najbrže odnesel polarni galeb: za svoje selitve vam preleti pot okoli sveta s severa na jug in spet nazaj na sever.

Železo se zastran nosilnosti lahko skrije pred navadnim pajkom: če bi bila pajčevina tolikšna, kakor struna na klavirju, bi nosila 900 kil, najboljša jeklena struna z istim prerezom pa vzdrži kvečemu 380 kg.

Rekord dolgoživosti ima pa bržkone neka mehiška cipresa; sodijo namreč, da je stara svojih 7000 let.

Prekletstvo naših dni

(nO.K.) Portsmouth, januarja. Angleški vojni minister sir Thomas Inskip je pred kratkim dejal, da ima nemirnost sedanje dobe svoj koren najbolj v novih izumih.

Tako n. pr. diktatorji ne bi mogli imeti brez radia tolikšne moči, kakor jo imajo, ali bi jih pa sploh ne bilo. Prejšnje čase je moglo poslušati političnega govornika v še tako veliki dvorani kvečemu nekaj tisoč ljudi: danes ga poslušajo sto tisoči na vseh koncih sveta, in vse te ljudi razbiča govornikova zanesenost. Sleherna novica se razširi po svetu z bliskovito naglico in še preden si utegne človek ustvariti pravo sodbo o njej, jo je že nova spodrinila. Posledica je pohlep po senzacijah in površnost mišljenja.

Našemu času manjka torej predvsem zbranosti in miru.

Eden izmed najgnusnejših zločinov, ki se je v Ameriki razpasel v povojni dobi, je ugrabljanje otrok. Tako je v začetku tega meseca izginil zdravniku dr. Wattsonu v washingtonski državi njegov 10letni sinko Charles (na sliki). Čeprav je nesrečni oče plačal 28.000 dolarjev (več ko 1 milijon din) odškodnine, mu nečloveški hudodelci niso sina vrnili. Te dni so ubožca našli umorjenega blizu Everetta v washingtonski državi.

Konec sveta čez 135 let

(nKD) London, januarja. Že veliko ljudi je ugibalo, kdaj neki bo konec sveta, vsak po svoji metodi. Eni se pri tem sami obračajo do zvezd, drugi do slavnih astrologov. Gospod Brown je praktičnejši: dognal je ta usodni čas, kakor sam pravi, po bolj zanesljivih podatkih. Preračunal je namreč velikost plodne zemlje in še neobdelane predele in ugotovil, da more naša zemlja preživljati približno pet milijard ljudi.

Po drugih, še natančnejših računih ve gospod Brown povedati, da bo konec sveta takole nekako čez 135 let, to je leta 2072; takrat bodo namreč zemljani od gladu pomrli.

Toda dobri gospod Brown je najbrže nekaj pustil v nemar: vojne in potresi in nalezljive bolezni bodo človeštvo že toliko zredčile, da se bo ohranilo vendar še nekoliko dalje kakor teh slabih 150 let...

Holandski prestolonasledniški par na poročnem potovanju: princesa Julijana in princ Bernard sta šla na ženitovanjsko potovanje na Poljsko. Na sliki: mladoporočenca na smučih.

Če se filmska zvezda spre s svojim režiserjem

n. č. d. Hollywood, jan.

Filmsko mesto Hollywood nima dram in senzacij samo na platnu, filmski igralci že poskrbe, da nastanejo tudi kakšne »pristne senzacije«. Takšno je pred kratkim priredila lepa Joana Crawfordova, ko se je sprla s svojim režiserjem Johnom Stahlom in zaloputnila vrata za seboj s trdnim sklepom, da se ne bo več vrnila v atelje. In res je ni več bilo.

Joan Crawford je filmala s Clarkom Gablom v filmu »Parnell«, pod vodstvom režiserja Stahla. Stahl je pravi strah filmskih umetnikov. Ne samo, da je siten, temveč spravlja s svojim lomastenjem in vpitjem igralce v obup.

Joan je sicer potrpežljiva, le živčna je kakor vse »zvezde«; zato si v vsaki pogodbi izgovori, da lahko odide iz ateljeja in pusti svojo vlogo, kadar le hoče.

In ondan se je zatekla k tej klavzuli: po kratkem in viharnem prerekanju je Joan zapustila »bojno polje« in stekla naravnost k ravnatelju, da mu odpove svojo pogodbo. Seveda ni pozabila zaloputniti za seboj vrat — in to je storila s tako silo, da je režiserju kar vroče postalo.

Namesto nje bo zdaj igrala Myrna Loy, Joan bo pa prevzela njeno vlogo v nekem drugem filmu.

Pripomniti velja, da se je Joan to pot prvikrat poslužila svoje pravice, (da se sme odpovedati vlogi): torej je moralo biti res hudo!

Dve muhi na en mah

nJD Bukarešta, januarja. Junak te čudne zgodbice je neki brezposeln delavec iz Bukarešte, Halif Gafur po imenu. Svoje neprostovoljne počitnice je izrabil za izdelovanje ponarejenega denarja, ki ga menda le zato ni spravil v promet, ker se mu je zdel izdelek preslab.

Toda v svoji »obrti« se je s časom tako spopolnil, da so njegovi bankovci postali kar prevarljivo podobni pravim.

Halid Gafur je bil ubog, a pošten. Vedel je, da sleparstvo ne prinaša sreče in da bi bilo grdo, škodovati svojim bližnjim in državi. Zato je rajši poslal nekaj odtisov svojih bankovcev pravosodnemu ministrstvu, v spremnem pismu je pa popisal svojo stisko in skušnjavo, v katere ga zavajata njegova beda in njegova risarska nadarjenost.

Zdi se, da je Romunija preplavljena s ponarejevalci denarja, kajti ministrstvo je odgovorilo tako, da je ubilo kar dve muhi na en mah. Menilo je: če je Gafur tako spreten pri ponarejanju denarja, bo tudi tako spreten, da bo ponarejevalce denarja še izsledil.

Pravijo, da ministrov račun ni bil slab.

Tako ima pošteni ponarejevalec zdaj dobro službo in menda nima več namenov konkurirati državi.

Nov dokaz, da se poštenost še zmerom obnese.

Mavrični vlaki v Avstraliji

(n.) Melbourne, januarja. Železniška uprava države Viktorije v južni Avstraliji je sklenila docela spremeniti vse železniške naprave. Najoriginalnejša, čeprav najbrže ne najokusnejša bo nova zunanjščina vlakov. Vsi vlaki bodo namreč imeli kar najmodernejše jeklene vozove v vseh mogočih barvah: rdeče, zelene, rumene in višnjeve. Tako bo vlak zbujal vtis mavrice. Tudi lokomotive bodo dobile novo pisano obleko, z lepimi rumenimi in črnimi progami.

Z istimi barvami bodo prebarvali tudi postaje in signalne naprave. Čuvajnice bodo imele pa zelene proge na rumeni podlagi.

Vprašajte Vašega zdravnika in on Vam bo potrdil, da je naša **najboljša in najbolj zdrava** prirodna mineralna voda **ona z rdečimi srci** na etiketi, **RADENSKA!**

Zanimivosti z vsega sveta

Največ pridobnine plača v Združenih državah časopisni kralj William Hearst; prijavil je davčni oblasti 25 milijonov dolarjev letnega zaslužka. Ne dosti manj, 24 milijonov, zasluži na leto filmska igralka Mae West. Marlena Dietrichova je z letnim zaslužkom treh in pol milijona dolarjev na petem mestu.

Siva mrena tudi brez operacije ozdravljiva. Ameriškemu znanstveniku E. M. Josephsonu se je posrečilo ozdraviti sivo mreno z vitaminom C, to je z askorbinovo kislino. S tem vitaminom je ozdravil tudi živčno vnetje (neuritis), če je nastopilo po kakem zastrupljenju.

Amerika privablja evropske umetnike. Nemški filmski igralec Emil Jannings bo najbrže v kratkem zapustil domovino in odšel v Ameriko, kjer bo igral kitajskega cesarja Kublaja v velikem filmu »Marco Polo«.

121.000 novih nezaposlenih so našteli v Nemčiji v decembru lanskega leta. Zaradi poslabšanja gospodarskega stanja brezposelnost v Nemčiji v zadnjem času občutno raste. Po uradnih podatkih je v Nemčiji vsega skupaj okrog 1,200.000 ljudi brez dela.

Nova vrsta opice. Nemški časopis »Die Umschau« poroča, da so v Južni Afriki v neki jami našli okostje doslej še neznane opice. Kolikor je iz najdenega okostja razvidno, je med vsemi opicami ta še najbolj podobna človeku. Opici so dali ime »Australopithecus transvaalensis«. Kdaj je živela, se ne da točno ugotoviti; domnevajo pa, da pred kakimi 20.000 do 30.000 leti.

Pet mesecev bodo urejali westminstrsko katedralo v Londonu za kronanje Jurija VI. Ves ta čas bo cerkev seveda zaprta. Samo sedežev bodo pripravili v njej 8000.

Kronanja Jurija VI. se bo med drugimi odličniki udeležil tudi brat japonskega cesarja Nihibuja, ki se je bil pred nekaj dnevi odpravil na potovanje okrog sveta. Namenjen je najprej v Kanado in Združene države, potem se bo ustavil v Angliji, odkoder bo po končanih svečanostih nadaljeval svoje potovanje.

Trakulji so napovedali boj v Nemčiji. Kakor poroča »Münchner medizinische Wochenschrift«, skušajo v Nemčiji zajeziti širjenje človeške trakulje s tem, da plača nadzorna zdravstvena oblast za vsako celo trakuljo, to je tako, ki ima glavico, deset mark nagrade.

Živa budilka — nov poklic. Mlad, podjeten Londončan John Merrymare je bil več let brez službe, pa je zato neprestano stikal za novimi, originalnimi domisleki, da bi si z njimi zgradil pot navzgor. Zdaj je postal živa budilka tistim, ki morajo ponoči na delo ali na potovanje. Z novim poklicem si najbrže ne bo napravil premoženja, vendar si je pa z njim pridobil ime in možnost, da se pošteno preživlja.

Na Angleškem in v Ameriki divjo razsaja hripa. Ameriški zdravniki jo zdravijo z ultravijoličnimi žarki.

Pretirana vljudnost je napačna. Neki stockholmski trgovec je moral odpustiti svojega nameščenca Svensona, ker je bil s kupci preveč vljuden in sladak. Svenson se je pritožil na delavsko razsodišče, pa mu ni pomagalo, ker je trgovec dokazal, da mu je prodajalec odgnal več dobrih in stalnih kupcev, ker jim je njegova sladkobnost že kar presedala.

Čedalje več umobolnih in bebcev! V Parizu je njih število lani poskočilo za 2000. V statistiki pa niso všteti bolniki, ki so v domači oskrbi.

Največ potresov na Japonskem, najmanj v Afriki! Delhijski geološki zavod je izdelal potresno statistiko, po kateri je na vsem svetu na leto povprečno 10.000 potresov. Z njimi so najbolj »oblagodarjene« Japonska, Čile, Mala Azija, Perzija, Arabija, Bengalija in Nova Gvineja.

V Libiji so dokončali izkopavanje starorimskega mesta Ptolomeje. Predmeti iz dobe rimskega cesarstva, ki so jih našli, imajo veliko zgodovinsko vrednost.

Minareti izgubljajo staro romantiko. Zaradi oglušujočega ropota, ki ga povzroča po singapurskih ulicah naraščajoči promet, so morali na minaretih neštetih mohamedanskih cerkva namestiti zvočnike, da morejo verniki razumeti muezinov glas.

SKRIVNOST MILIJARDE

Beseda, ki jo imamo malone vsak dan na jeziku

Po kosilu je bilo. Razpravljali smo o finančnih vprašanjih, o državnem proračunu, o denarstvenih zadevah, in vsi vprek smo imeli na jeziku milijarde. Tedaj je eden izmed nas na lepem vprašal:

»Kaj pa je prav za prav milijarda? Si jo mar znate predstavljati?«

Vsi smo se zasmejali. Takšno otroško vprašanje!

»Tisoč milijonov vendar,« se je potem nekdo oglasil, »ali pa če hočete, tisoč krat tisoč tisočev.«

Ta odgovor ni v bistvu ničesar povedal; narobe, pokazal nam je šele, kako utemeljeno je bilo vprašanje. Zamislili smo se in si dejali, da ni še nobeden izmed nas ne videl, kaj šele prijel milijon enot katere koli stvari — da o milijardi sploh ne govorimo.

Tedaj je vsak vzel v roke kos papirja in svinčnik in vsi smo skušali izraziti to prečudno število v bolj domači obliki — v taki obliki, da bodo vse te ničle, nabrane za enico, dobile bolj prijemljiv pomen. In glejte, kakšen je bil uspeh našega računanja — takšen pač kakor ima kdo domišljijo in na katerem polju je pač najbolj doma:

»Pičla milijarda minut je šele minila od Jezusovega rojstva do danes,« je izračunal prvi.

»Če bi bil kateri milijarder zapravil na dan Kristusovega rojstva tisoč dinarjev,« je dokazoval drugi, »in če bi tak tisočak izdal vsak dan do svoje smrti; in če bi njegov sin in sinov sin in vnukov in pravnukov sin do današnjih dni zapravili po tisoč din na dan, bi bilo treba čakati še osem sto let, preden bi se srečnim milijarderjevim dedičem posrečilo zapraviti vso milijardo. Z drugimi besedami: šele v letu Gospodovem 2736 bi mogel notar takratnega dediča Kristusovega sodobnika sporočiti svoji stranki: ‚Gospod, na beraški palici ste!'«

»Človek, ki mu srce 80krat na minuto utripne,« je izračunal tretji, »bi bil star 24 let, preden bi število utripov njegovega srca od rojstva dalje doseglo 1 milijardo.«

»Koruzno steblo povprečne velikosti ima na svojih storžih približno 1000 zrn,« je dejal četrti. »Treba bi bilo 500 ton ali 50 vagonov koruze, preden bi bilo vsega zrnja eno milijardo.«

»In če naj bi kdo preštel zrnje teh 50 vagonov,« je brž izračunal peti, »bi mu bilo treba za to delo — pod pogojem, da bi preštel 100 zrn na minuto in da bi opravljal to ‚delo' osem ur na dan — nič manj ko 57 let.«

»Dobro zasajen gozd ima svojih 100 velikih dreves na hektarju,« je povedal šesti. »Komur bi se hotelo, da bi imel eno milijardo takih dreves na enem samem zemljišču, bi moral imeti gozd, velik skoraj za pol Jugoslavije.«

»Kdor precej hitro govori,« je zaključil sedmi, »pove na minuto okoli 150 besed. »Če zmore vsak dan osem ur neprestanega govorjenja, bi moral klobasati celih 38 let dan za dnem, preden bi povedal eno milijardo besed — in še si ne bi smel privoščiti počitka ne ob nedeljah ne ob praznikih.«

(»The Atlantic Monthly«, Newyork)

Naša misel

Thomas Carlyle (izg. kárlajl) je bil ugleden škotski zgodovinar, najuglednejši v Angliji 18. stoletja. Posebno slovita njegovi deli »Francoska revolucija« in »Junaki in čaščenje junakov«. Učakal je visoko starost 86 let (1795—1881).

ZRCALO naših dni

Popravek

— *Ali je tam »Družinski tednik«?*
— *Da.*
— *Ali je tam urednik X. Y.?*
— *Da.*
— *Tukaj N. N. Kakšne reči pa pišete v vašem listu? To je golo obrekovanje! Vse kar ste napisali o tem in tem, je neresnično, izmišljeno! Popravek vam pošljem!*

Kajpada sem se ustrašil. Trepetal sem po vsem životu, trepetala mi je roka, trepetalo polnilno pero v njej, trepetal mi je, mislim, tudi glas.

— *Oh, prosim, kar pošljite.*
— *To je nezaslišano! Tako daleč smo torej že, da se gremo ‚revolverje'! Popravek vam pošljem! Ste razumeli?*
— *Sem. Kar pošljite, prosim. Če bo dober, ga bomo priobčili, če ne bo, ga ne bomo priobčili.*

Gospod na drugem koncu žice je bil slišati hudo razburjen, kajti divje je treščil slušalko na vilice.

Jaz sem bil pa seveda nervozen. Kajti kot urednik le predobro vem, da moram popravek priobčiti, če se le ujema z zakonskimi določili.

Toda po nepotrebnem sem bil nervozen. Popravka ni bilo in ga še do danes ni. In ga ne bo.

A zdaj mi je prav za prav žal, da ga ne bo. Žal mi je, da se je tako končalo. Kajti če bi bil izšel popravek, bi bil še jaz lahko napisal popravek popravka, in šele potem bi bila stvar res zabavna in zanimiva. Tako je pa cenj. občinstvo ostalo brez prave zabave.

Pa šalo na stran: gospoda, ki je obljubljal popravek in govoril o ‚revolverjih', prosim, da popravek pošlje. *Drugače se bomo pa pogovorili na drugi način.* **Urednik.**

Številke

Od leta 1918 do konca leta 1935 smo dobili v Jugoslaviji 1310 km novih železnic. In sicer (podatki po časopisnih poročilih): na območju železniških ravnateljstev

v Beogradu	656 km
v Zagrebu	233 km
v Sarajevu	120 km
v Ljubljani	60 km
v Subotici	41 km

To znese v odstotkih:

v Beogradu	65·3 %
v Zagrebu	17·8 %
v Sarajevu	9·2 %
v Ljubljani	4·6 %
v Subotici	3·1 %

Pred vojno se je zgradilo v Sloveniji povprečno na leto 20 km novih železnic, po vojni pa celi 3 km, ugotavlja ob teh številkah ‚Trgovski list'.

Vseh potnikov na jugoslovanskih železnicah je bilo predlanskim 38.1 milijona. Na posamezna železniška ravnateljstva jih pride (v milijonih):

na ljubljansko	10.0
na zagrebško	9.4
na beograjsko	7.7
na subotiško	6.8
na sarajevsko	4.2

Od 59.167 železniških uslužbencev, kolikor jih ima Jugoslavija, jih je bilo leta 1935 na območju železniških ravnateljstev:

v Beogradu	16.385
v Zagrebu	14.792
v Sarajevu	9.956
v Ljubljani	9.382
v Subotici	8.652

Na 1 uslužbenca je torej prišlo na območju ravnateljstva:

v Ljubljani	1066 potnikov
v Zagrebu	636 potnikov
v Beogradu	470 potnikov
v Sarajevu	422 potnikov
v Subotici	786 potnikov

Največ dela so torej morali opraviti železničarji ljubljanskega ravnateljstva, najmanj pa v Sarajevu in Beogradu.

Dohodkov so imele državne železnice l. 1935 na območju posameznih železniških ravnateljstev (v oklepaju dolžina železnic; zneski v milijonih din):

v Ljubljani (1146 km)	406.3
v Zagrebu (2209 km)	503.0
v Beogradu (2644 km)	483.7
v Subotici (1880 km)	367.6
v Sarajevu (1466 km)	174.1

Na 1 km železnic pride tedaj dohodkov:

v Ljubljani	351.500 din
v Zagrebu	227.700 „
v Beogradu	182.900 „
v Subotici	195.500 „
v Sarajevu	118.700 „

Glasnejša od teh številk je morda samo še cvileča ‚pesem' koles na tračnicah naših železnic...

Možje, ki se niso bali smrti

Na mrtvi straži

DOŽIVLJAJI ANGLEŠKEGA ČASTNIKA V INDIJI

Ta povest je začela izhajati v 43. številki »Družinskega tednika z dne 29. oktobra 1936. Današnje nadaljevanje je 12. Za nove naročnike smo v letošnji 1. številki z dne 7. januarja priobčili kratko vsebino vseh 9 nadaljevanj, izšlih do konca lanskega leta. Kdor želi čitati lanska nadaljevanja neskrajšana, naj zahteva v upravi brezplačni ponatis prvih 4 nadaljevanj, naslednja nadaljevanja dobi pa v rednih številkah lista od št. 47 dalje. Cena vsake številke 2 din. Naroči Vam jih vsaka trafika, ki prodaja naš list, ali jih pa sami naročite neposredno v upravi.

12. nadaljevanje

(Hvala Bogu, Barney Binns je prekosil vsa moja pričakovanja!)

No, za zdaj si mi res ni treba že tako razbolele glave še s tem beliti. Sicer me pa menda sploh niso kdo ve kako hudo zdelali. In kaj se bo zgodilo z menoj poslej, s tem sem si še manj belil glavo. Če mi bo tokrat popolnoma spodletelo... nu, prosim! Že mnogokrat sem bil umrl.

In prav gotovo ni najslabše, če te na zlatih vratih nebeškega kraljestva sprejmejo vsi tisti, ki so za angleško veličje in slavo padli kjer koli na svetu... Mnogo mojih prijateljev je bilo že med njimi — in trepljanja po rami in slanih smešnic potlej ne bo nikoli konca.

Moj vod... da, kaj je le z njim? Brž čas so že vsi skupaj na onem svetu. Bog, ki vanj verujejo, naj jim poplača vso vrlost in zvestobo.

Zakaj so pa ti malopridneži mene pustili živega, tega sploh nisem razumel. Čemu se le tako neznansko trudijo in me nosijo po bregovih; res mi ni šlo v glavo.

Kam nas je pot vodila, sem prav kmalu uganil. Ubirali smo jo proti onile veliki vasi, kjer sem že nekoč visel nad mravljiščem. Lepe reči so se mi obetale!

Zaprl sem oči.

*

Ko smo vkorakali v vas in so nas sprejeli s peklenskim krikom, so me vrgli nekje v nekakšni koči na tla in nekdo se je sklonil nadme in drezal s svojim zamazanim kazalcem po mojih vekah.

Prosim.

Delal sem se, ko da bi bil še v globoki omedlevici.

Potlej so me obrizgali z ledenomrzlo gorsko vodo po obrazu.

Prosim.

Potlej so me spet vzdignili na noge in me spustili, da sem telebnil ko kamen na tla.

Prosim.

Potlej je vse utihnilo. In šele takrat sem odprl oči, ki naj bodo poslej odprte prav do grenkega konca, dokler jih Previdnost sama ne bo za zmerom zaprla.

In videl sem pri priči, zakaj je postalo nenadejano tako tiho.

Moj prvi pogled je ošinil Lenhaja. O, mister Lenhai! Vzradoščeno sem mu prikimal, on je pa zarenčal kilometer dolgo kletvico. Za to precej krepko kletvico se je moral skrivati še kakšen določen ukaz, zakaj razvezali so mi vrvi, vstati sem moral in dva velikana sta me prijela na levi in na desni pod roko in me porivala predse.

Obšel me je obešenjaški humor, da še nikoli tak.

»Po malem, po malem,« sem dejal obema vodnikoma, »najprej se mi mora razgibati kri, rablja prešmentana!«

Stopali smo med vrvečo množico, ki je tolkla po meni in me skušala opljuvati. Prosim, bom imel pač nekaj bušk več. Šele takrat, ko se je plazila proti meni sloka, grbasta nakaza in se je pri moji veri hotela s pipcem lotiti mojih zapestij, sem ugovarjal. Imel sem zadoščenje, da je množica prasnila v gromek grohot, ki ni veljal meni. Kasneje je bil pohod po vasi nekoliko mirnejši. Imel sem vsaj toliko miru, da sem lahko premišljal o tem, ali bi res ne kazalo Mahrilli ali Lenhaju zaupati toliko vojaških »skrivnosti«, kolikor bi si jih lahko sproti izmislil. Prav gotovo bi to užgalo — in spet bi pridobil nekaj časa. Časa, najdragocenejšega prijatelja v najhujši stiski, ki si ga človek lahko želi. Res bo treba mnogo domišljije, da si izmislim zanimive stvari, ki jih sicer ni, a se morajo slišati verjetno. No, to bom že kako opravil. Razen tega sem se domislil, da bi bil že takrat lahko brez skrbi ustregel Mahrillinim zahtevam. Toda takrat me je jahal ponos, danes pa obešenjaški humor.

Obešenjaški humor se mi je zdel v teh okoliščinah najzveličavnejši.

Eden mojih spremljevalcev je zdajci obstal. Izvlekel je umazano cunjo iz zamazane obleke in jo razvil. Nekaj snežnobelih cigaret je bilo v njej. Sline so se mi scedile v ustih. Prižgal si je eno... z električnim vžigalnikom, ki ga je brskaje izvlekel iz žepa! Spoznal se je na strojček ko kakšen gentleman!

»O, človek božji,« sem zaupljivo dejal, »kateremu prerezanemu goltancu si pobral ta vžigalnik?«

Dečko se je zarežal, porinil cunjo spet v oblačilo, zdajci si je pa premislil, jo spet razvil... in mi ponudil cigareto.

»Sahib stotnik,« je zarenčal, »Alah je dobrohljiv s teboj. Prižgi si eno.«

»Najsrčnejša hvala, ti zlodej,« sem vljudno dejal in segel po cigareti. Vojščak mi jo je prižgal in zaverovano so opazovali domačini, ki so nas zvesto spremljali, čedno pacifistično igro.

Globoko sem vsrkal dim vase in puhnil do skrajnosti dovršen kolobarček iz ust.

Neznanski »ah« občudovanja se je razlegel, in svečano smo zrli vsi, kako je obroč plaval, se dvigal, se zvrtinčil, se raztegnil, se razpečkal in se naposled razblinil.

Zavzeto smo korakali dalje.

Ko smo se približali okrogli kamnitni kočici, me je kar nekam presinilo, zakaj to stavbico sem poznal; sedel sem že v njej.

Pred vrati me je lastnik cigaret prosil, naj s poslednjim dimom svojega čika napravim še enkrat kolobarček.

»Ti si pa res usekan,« sem odgovoril, »to je muka da je joj, in zdaj sem res že pretruden.«

Brez besede je spet izvlekel umazano krpo in mi stisnil drugo cigareto v roko. Zataknil sem si jo za uho, puhnil iz čika preimeniten obroček in sem si dal potlej prižgati novo cigareto. Bil bi jo kajpak rajši shranil, da bi jo v samoti z užitkom pokadil, toda tamle notri bržčas ne bo natakarja, ki bi mi ogenj dal. Kar imaš, imaš, sem si mislil. Stopil sem v znano mi celico s cigareto v ustih — in vrata so se za menoj zaprla.

Kljub temu, da me je nenadni prehod s solnca v mrak slepil, sem vendar videl, da je nekdo vstal s tal, se vzravnal ko sveča in mi salutiral z desnico.

»Pokorno javim, poveljnik strojnic, zdrav in cel na mestu!«

»Binns!« sem zarjovel.

Objel me je s svojimi mogočnimi rokami in mi do dobrega spretepljal pleča.

»Trenutek,« sem prestrašeno vzkliknil, »nikar mi cigarete ne zlomi!«

Previdno sem jo položil na tla in je nisem več izpustil iz oči.

»Tako,« sem dejal, »zdaj pa kar začni z malim in velikim pozdravljanjem. Skadil bi rad še cigareto.«

»Daj še meni dim,« je poželjivo prosil in nosnice so se mu razširile ko žrebcu nozdrvi.

No, in potlej sva si pripovedovala.

»Prav smešne stvari sem doživel,« je gostolel Binns, »prav smešne reči. Sicer pa, kakor vidim, so tebe pošteno oklali. Še zdaj ti premaka kri. No da, meni se je godilo menda tako kakor tebi. V premoči so bili in — primaruha — pošteno sem se moral truditi. Pol tucata tehle rokoborcev se mi je obesilo za vrat, jaz sem se pa vrtel ko vrtiljak. Potlej sem se jim za spremembo jaz zagnal za vrat, pa so oni mene vrteli. Medtem so pa drug drugemu venomer prestrašeno klicali, naj mi nobeden za božjo voljo ničesar ne stori. Digger, ali si lahko predstavljaš mene sredi prav poštenega resnega in resnobnega ruvanja s temile cucki — in kaj so ti storili z menoj? Drug drugega gredo nagovarjat, naj mi nihče ničesar žalega ne stori! Prisežem ti, včasih me je kar prijelo, da bi bil odnehal in jim dejal: ‚Gospodje, tako to ne gre. Ali se borite odkrito in pošteno, ali pa nehajmo. Ne morem trpeti, da ne udrihate prav tako okoli sebe kakor jaz.' Ali ni mar to čudna reč in čudaška? Torej v takšnem slogu smo se metali kakšne pol ure. Prilepljal sem jim buške po glavah, oni pa meni. Toda oni so počeli to prav nedolžno in skorajda s strahom. Jaz sem kajpak udrihal ko cepec. In potlej so se domislili edino zveličavnega trika, ki sem ga bil sicer že zdavnaj pričakoval in ki bi ga bili morali koj spočetka napraviti: postavili so se v vrsto, ko za start pri skupinskem teku, zakadili so se vame ko strnjena stotnija in se mi vsi skupaj obesili za vrat. Hači, je kihnil grof in se sklonil. Iztisnili so me ko kakšno limono. In potlej so me seveda imeli v rokah. Kaj se je z našimi ljudmi zgodilo?... Kakšnih deset jih je menda ostalo...«

Binnsu ni šla beseda z jezika.

»Tak povej vendar že,« sem ga razkačeno pozval, zakaj kar mislil sem si, kaj bo zdaj sledilo.

»Da, strašansko je bilo to sovraštvo,« je po malem pripovedoval Binns, »sovraštvo teh domačinov do svojih vrstnikov, ki so v tuji službi in se zoper njih borijo; prav živinsko je bilo to... Hudo so trpeli, težko so umrli, Digger... Lenhai jih je ukazal zapreti v hišo in hišo zažgati. Sežgal jih je. Grozotno.«

»Dobro, da je tako bilo,« sem olajšano dejal. »Binns, kakor se utegne abotno slišati, Lenhai je bil milostljiv! Torej ni bilo tako hudo, kakor sem si bil mislil. Ni tako strašno, Binns. Nekoč sem bil doživel že nekaj podobnega. Zadušiti se, ni zabavno, je pa še zmerom bolje, kakor če ti pri živem telesu jermene režejo iz kože. Ti naši fantje so sorazmerno še dobro opravili. Kar vesel sem zanje. Čudni nazori, kaj?«

»Ne,« je resno odgovoril Binns, »razumem te.«

»Strojnice ima pa zdajle Lenhai, kaj ne da?« sem tako mimo grede vprašal, in vendar z napetostjo pričakoval odgovora.

Osebno bi si bil očital, če bi bil Lenhai dobil strojnice, in nekam podzavestno sem upal, da je Binns to vendar kakor koli že preprečil.

Nisem se motil.

»Nima jih,« je suho odgovoril Binns, »in če jih ima, ne more nič početi z njimi. Ko sem videl, kako se bo stvar obrnila, sem smuknil nazaj k strojnicam. Bile so skrite v grmovju, saj tako ni bilo več streliva za streljanje. Razen tega so moji strojničarji imeli dovolj dela, ko so se morali z noži, z zobmi, z nogami in s pestmi otepati teh zlodejev. Bilo je hudičevo umazano klanje. No, meni ni kazalo drugače, ko da sem se plazil po tleh, med nogami vseh tistih, ki so si nad menoj pulili lase. In tedaj sem odvil zapornice, kakor sem pač v temi mogel, splazil sem se dalje po grmovju in jih zakopal, potlej sem pa stekel spet nazaj in... Nu, dejal bi, da ne bo generalfeldmaršalu Lenhaju niti ena strojnica za rabo.«

»Dobro, prostovoljec Binns,« sem ga pohvalil.

»No... naju pa zdaj menda čaka mravljišče, kaj misliš?« se je gnevno zanimal Binns.

Skomignil sem z rameni.

»Morda, morda tudi ne, toda bržčas morda. Čuj, že prihajajo.«

Nekdo je odbutnil vrata in dva moža sta vstopila. Prinesla sta nam jedi, riža s kozjim mesom in vode.

»To je pa dostojno!« je zamrmral Binns. »Želim prav dober tek.«

Nobeden od naju se ni upal izustiti zloslutne zgodovinske besedice o obešenskem obedu, toda vedela sva, da so nama prinesli obešenski obed. Kljub temu sva jedla s tekom in nama ni nič ostalo.

Po obedu nama je bilo precej lažje pri duši.

»Takoj ko se bo znočilo, velecenjeni pisatelj,« sem dejal, »bom poskusil spet svoj stari recept s temle okenčkom na vrhu. Sicer je že na prvi pogled neslana oslarija, ponavljati take reči, a tako nama bo vsaj čas minil in mišice nama bodo ostale prožne. Bržčas so nama to pot že zagradili, če niso do kraja usekani po glavi.«

In ko se je spustila noč, sem zlezel Binnsu na široka ramena in pokukal ven.

(Nadaljevanje na 8. strani)

18. januarja je minilo 25 let, kar je raziskovalec južnega tečaja, angleški kapitan R. F. Scott po odkritju južnega tečaja našel smrt: on in štirje izmed njegovih tovarišev so leta 1912. na povratku s tečaja v prezimovališče podlegli strašnim naporom.

Oj, ti ženska!

Napisal Franc Molnar

(Zimski večer. Oster veter upogiba drevje mestnega loga. Iz daljave mežikajo mestne lučke. Pod drevjem se sprehajata tesno prižeta drug k drugemu mlad fant in mlado dekle. Fantu je dvajset let, dekletu šestnajst. Dekle nosi pod pazduho drsalke. Nekje blizu bije ura.)

Eva: Za pet ran božjih! Pol devetih... (Se hoče iztrgati fantu...)

Gvido: Nikar, Eva! Ostani še!

Eva: Ne morem! Pusti me... Zmerjana bom, če zamudim k večerji.

Gvido: Kdaj pa večerjate?

Eva: Ob osmih... Pusti me, saj vidiš, da je že pol devetih!

Gvido: Brez poljuba mi misliš uiti?

Eva (resno): Ne upam se...

Gvido: Bom te pa jaz poljubil!

Eva: Še nikoli me ni noben moški poljubil...

Gvido (ponosno): Bom pa jaz prvi.

Eva: Ne... Ne.., ne boš me...

(Dolg poljub.)

Gvido (ves srečen): Eva...

Eva: Zelo rada te imam, Gvido. Zdi se mi, da bi lahko zdaj življenje žrtvovala zate. Dragi moj dobri Gvido! Ljubi, ljubi! (Spet dolg poljub.) Zdaj me pa pusti... zdaj moram res oditi.

Gvido (goreče): Spremil te bom.

Eva: Prav, toda do doma ne. Pred Frančiškani se bova ločila; ti pojdeš na levo, jaz pa zavijem na desno.

Gvido: Kakor želiš, ljubica! (Odpravita se proti mestu.)

Eva (spotoma): Ali me ljubiš, Gvido?

Gvido: Kako moreš le vprašati!

Eva: Slišati hočem! Zmerom, vsako minuto...

Gvido: Neizrekljivo te imam rad...

Eva: Bojim se, da me bodo zmerjali.

Gvido: Saj ne boš zmerjana. Dobri Bog noče, da bi zaradi mene trpela!

Eva: Plemenit si, Gvido.

Gvido (skromno): O ne. Samo dobro srce imam. Hudo bi me bolelo, ako bi morala zaradi mene trpeti. Ko boš moja ženica, te bom odškodoval za vse. Najsrečnejša žena na svetu moraš postati. Zvezde ti bom snel z... z... (Opazil je, da se je previsoko zaletel.) Avto boš imela... vilo...

Eva: Ali me boš imel zmerom tako rad kakor nocoj?

Gvido: Še mnogo bolj. Oboževal te bom!

Eva (preprosto): In če bi te varala?

Gvido: Kaj praviš?

Eva (še preprosteje): In če bi te varala?..

Gvido (najpreprosteje): Potlej bi te ubil!... Sicer me pa tako ne bi mogla varati!

Eva (odkritosrčno): Ne! Kar čutim, da ne. Saj sem vtelešena poštenost. (Z zaljubljenim odsvitom v očeh.) Ne, nikoli bi ne mogla ljubiti drugega!

Gvido: Kaj boš rekla doma?

Eva: Kakor bo naneslo. Če so me videli v bližini konservatorija, bom rekla, da sem imela vajo. Če so me pa videli v bližini mestnega loga, bom rekla, da sem se drsala.

Gvido: Kaj si pa takrat rekla, ko si zdoma odšla?

Eva: Mame ni bilo doma. Kuharici sem rekla, da grem na konservatorij, vzela sem pa tudi drsalke s seboj. Ko bo prišla mama domov, ji bo Ivanka sporočila: ‚Gospodična Eva so odšli na konservatorij, vzeli so pa tudi drsalke s seboj!' Mama bo potlej kajpak ogorčeno vzkliknila: ‚O ti predrznica, spet jo je mahnila na led namesto na konservatorij!' če me pa niso videli v bližini mestnega loga, bom rekla, da sem bila na konservatoriju in sem vzela drsalke samo zato s seboj, da skočim na drsališče, če bom utegnila. Ali razumeš?

Gvido (obotavljaje se): Da... Ne... Kako je to z drsalkami?

Eva: Ti pa res ne znaš misliti! Odkod neki prihajava?

Gvido (zabito): Iz mestnega loga!

Eva: No, torej! Če naju je kdo tam videl, imam še zmerom izgovor, da sem se drsala. Če pride to na dan, bo mama kvečemu robantila, ker sem lagala, da pojdem na konservatorij. Ali res ne razumeš? Manjše zlo si naprtim zato, da ne bo mislila na kaj hujšega!

Gvido: Moj Bog...!

(Daljši molk.)

Eva: Kaj premišljaš?

Gvido: Kako si pametna... Kako znaš lagati. Pošteno se te bojim! Kaj bo šele potlej, ko boš moja žena, če umeš že zdaj tako lagati? Mene boš prav lahko preslepila. Saj še zdaj ne razumem, kako je ta stvar s konservatorijem in drsalkami. Meni boš lahko natvezla kar koli. (Grenko.) Joj, kako sem neumen; pravcato tele! (Tolažeč samega sebe.) Prepošten sem!

Eva: Ali mar jaz nisem poštena?

Gvido: Že... Najslajša, najpoštenejša deklica si na svetu. Zdaj sem samo preveč preplašen, ker tako imenitno lažeš!

Eva: Samo mami! In še to zaradi tebe.

Gvido (ki mu je bilo to le v slabo tolažbo): In vendar se te bojim. Zdaj bom za vsako tvojo besedo slutil nekaj drugega... Bog mi je priča, da si mi sama vzela vero vase!

(Nadaljevanje na 8. strani)

Ženski razgovori

Živim z doraslo hčerko v kraju, ki je skoraj odrezan od sveta. Mislim, da bi bila moja dolžnost, če pošljem hčerko v mesto, da se seznani z mestnimi šegami in si morda najde primernega ženina, vendar sem še neodločna glede tega...

N. Š., Vel. L.

Kar pošljite jo! Mlado dekle bo najlaže premagalo sanjske prvide o stvareh, ki so ji nedosegljive, če jih bo spoznalo. Hčerko poverite kakšni sorodnici ali dobri in pošteni znanki v mestu. Važno je pa, da z dekletom samim določite, kako bo porabila v mestu svoj prosti čas. Uči naj se kuhanja, šivanja, hodi naj na tečaje, ki ji bodo koristili. Mlademu dekletu je tudi nekaj zabave potrebno. Lepa predstava v gledališču ji bo samo obzorje razširila. In pleše naj seveda tudi. Nič bojazni! Vaša vzgoja je najboljše poroštvo. Sicer sem pa mnenja, da se dobri zakonski možje dandanašnji ne love več po plesiščih. Če ji je namenjen, ga bo našla tudi drugje, morda celo doma — ki je »Bogu za hrbtom«, kakor sami pravite. In ne bojte se, da bi se hčerka v mestu odtujila vam in domačiji. Spet je moda »nazaj k naravi«, in marsikdo bi mestu prav rad hrbet obrnil, če bi le mogel.

*

Kako odpravim neljube mozolje, ki puščajo otekline in modrikaste lise? J. T., Ljubljana.

Sami mislite, da so tej neprijetnosti vzrok slabokrvnost in pa prebavne motnje. V tem primeru le nadaljujte pitje čajev, ki čistijo kri, toda nikar ne preveč in ne predolgo, da zaradi prevelikega zauživanja ne bo trpel organizem. Najvažnejše je pa: smotrnost v prehrani. Jejte čim več sočivja, sadja, kompotov, pijte mleko (poleti kislo mleko ali jogurt). Alkoholnih pijač nič. Včasih vzemite karlovarsko sol. Gibajte se čim več na svežem zraku (neutrudljivi športi, sprehodi). (O mozoljih, ki so v zvezi z mastno kožo, glejte spodaj!)

Velike gnojne mozolje, ki so že turom podobni, preprečimo včasih, če jih o pravem času namažemo z jodovo tinkturo. Ogrce iztiskajte le po poprejšnjem zmehčanju kože z obrazno parno kopeljo ali zdravilno oblogo z vulkansko zemljo. Če je nadloga prehuda, vprašajte zdravnika-specialista za svet. Sploh velja biti pri kožnih obolenjih previden in ne preveč uganjati na lastno pest. Dostikrat je potrebno dolgotrajno notranje zdravljenje. Izvrstno pomaga višinsko sonce. 10 do 20 obsevanj odpravi višnjeve lise in druge nakaze, toda odredi naj jih samo zdravnik. V ostalem poskušajte sami, imejte potrpljenje in delajte s kožo nežno in pazljivo, posebno zdaj, ko je zaradi obolenja občutljivejša. Pa se oglasite še kdaj!

*

Mastna koža, mozolji, ogrci. Praktičen nasvet iz izkušnje?

E. J., Ljubljana.

Ekcemi vam nastajajo zaradi prevelike tvorbe maščobe, kar je pri vas, po vašem naziranju vsaj v zvezi s slabokrvnostjo. Že podana, splošno znana navodila glede prehrane, prebave, itd., veljajo tudi vam. Poleg tega posvetite skrb tudi zunanji negi. Parne kopeli za obraz (kamilični čaj) so prav dobre. Izvrstne so obloge iz vulkanske zemlje (dobite jo v vsaki drogeriji) in kamiličnega čaja, ki preprečujejo nastanek ogrcev. Drobna zrnca, ki prodirajo v znojnice, razganjajo bolna gnezdišča, saj kar vpijajo bakterije. Vpijajo pa ob tem tudi odvečno maščobo.

*

»Zgaga me peče.« Kaj naj stori, kdor ima preveč želodčne kisline?

J. V., Il. Bis.

Odgovarjam vam kar v »Ženskih razgovorih«. Upam, da zato pri vas, kot zastopniku »močnejšega spola«, ne bo zamere. Če trpite že dolgo, pojdite na vsak način k zdravniku, da ugotovi značaj in stopnjo obolenja. V zdravnikovo področje ne moremo posegati; upam pa, da vaša nadloga še ni tako huda in jo boste s pametno dieto odpravili. Pazite na red pri hrani. Jejte po malem in večkrat; če mogoče vsaki dve uri manjši obrok. Hrana naj ne bo ostra, dobro jo prežvečite. Priporočljiva so različna jedila iz zdroba in riža, lahke, ne presladke kreme, pudingi, narastki, omelette soufflееji, sadje naj bo kuhano (pretlačeno). Namesto kruha jejte prepečenec. Meso, ki ga uživate, bodi nežno, pusto; jesti morete perutnino (samo race in gosi ne), ribe le kuhane. Pijte žitno kavo, mleko, kakao, naravne mineralne vode, svetlo pivo, lahka vina; varujte se pa toplih opojnih pijač. Najbrže boste ob marsičem naštetem zmajali z glavo, češ, ne bo šlo: mleko, žitna kava, kaj ne? Le poskusite! Morda bo pa le šlo! Za vas sem le še s težavo (primanjkuje namreč prostor) vrinila dva recepta (gl. 5. stolpec!).

Damijana.

Za mlade mamice

Marsikatera mlada ženica si otroka zelo želi, a vendar s tiho bojaznijo v srcu, da bo s tem konec njene vitkosti in njene lepote. Povem vam pa, da sta od vas samih odvisna vaše zdravje in vaša eleganca; če pričakujete otroka, si nikar ne domišljajte, da ste bolni, nasprotno, v najbolj zdravem in naravnem stanju ste! Vaša dolžnost je, da poskrbite za svojega malčka že vnaprej s tem, da poskrbite tudi zase.

Pomoč mišicam in koži

Kakor hitro čutite, da boste imeli otroka, si nabavite primeren steznik in močan nedrček; z njima boste podprli tiste mišice, ki so zaradi nenavadnega položaja najbolj obremenjene. Obenem morate pričeti svojo kožo gojiti, da postane čim prožnejša in mehkejša. Ob porodu se mora namreč koža pretirano nategniti, potem pa spet hitro skrčiti in če ni za tako natezovanje pripravljena, postane že takrat gubasta in vela.

Vsak dan torej natrite telo z alkoholom, v katerem ste raztopili kafro, posebno pazljivo nadrgnite trebuh, prsi, boke in stegna.

Posebna telovadba

Ali sme ženska za nosečnosti telovaditi?

Seveda sme, telovadba je celo potrebna in priporočljiva! Normalno razvita in zdrava ženska, ki je vajena telovadbe, bi jo v tem času upravičeno zelo pogrešala. Telovadba naj bo pa primerna njeni začasni zmožnosti in spretnosti. Ogibajte se vseh skokov, hitrih počepov in sunkovitih gibov. V tem času ne igrajte tenisa, ne plavajte predaleč in ne jahajte.

Porod

Prva velika zapoved je: poiščite si dobro babico ali pa zdravnika za porodništvo. Če se ta dva ne bosta dovolj brigala za vaše telo, vedite, da morate imeti po porodu spodnji del telesa zelo tesno prevezan s posebnimi obvezami ali s steznikom. Če dojite ali ne, nosite nedrček. Da vrnete trebušnim mišicam prožnost, naredite vsak dan par telovadnih vaj, ki jih lahko vadite v postelji.

Ena najlažjih, a najuspešnejših vaj, ki vas bo celo kratkočasila, je tale: vzemite droban, precej širok valj in ga dajte pod podplate, sprva tako, da imate kolena dvignjena. Ta valj porinite z nogami do konca postelje, in pri tem noge stegnite (slika). Vajo za zabavo večkrat ponovite. Kmalu se vam bo to igračkanje tako priljubilo, da ga boste kar pogrešale, ne da bi mislile tudi na to, da vam pomaga do zdravja in do lepote.

In vrečo smeha in dobre volje...

Mlada žena ima navadno več strahu pred nosečnostjo kakor pred porodom, ob misli namreč, da dolgih devet mesecev »ne bo za nobeno rabo«, kakor pravijo. Pa ni tako hudo! Ne poslušajte starih mamic, ki vam pridigajo, da morate jesti za dva! Jejte rajši manj, a večkrat na dan in ob določenih urah. Jejte mnogo sadja, delajte vsak dan vsaj eno uro dolge sprehode, ogibajte se postajanja in jejte vse, kar vam srce poželi.

Vedno pa mislite na »potem«, na svojega otroka, malega nebogljenčka, ki bo zelo potreben vaše nege, ljubezni in potrpežljivosti! (n)

ŽENSKI RAZGOVORI

Zgornji kupon izreži in ga priloži svojemu vprašanju. Odgovor v »Družinskem tedniku« je **brezplačen.** Če želiš pismen odgovor, pošlji svoj naslov in znamko (Din 3·—) za odgovor.

Porabni nasveti

Madeži od rje izginejo, če jih pokapljaš z vročim limonovim sokom in nato opereš z mrzlo vodo.

Ščetke za lase očistiš z vodo, v kateri si raztopila nekoliko sode, nikakor pa ne z gorko vodo in milom, ki ščetine omehča.

Če odpošlješ sadje, ga moraš dobro spraviti, da se ne obtolče; najbolj primerni so otrobi, ki izpolnjujejo vse razpoke in prostore v zaboju. Otrobi so lažji kakor slama, seno in mah, ker ne propuščajo zraka, tako da sadje ne prične gniti. Tako spravljeno sadje pošlješ lahko zelo daleč, ker se ne bo obtolklo in zgnilo.

Zmečkano ovratnico zravnaš brez škodljivega likanja z obliko iz lepenke, ki jo vrežeš natanko po ovratnici in jo porineš vanjo. Zmečkana mesta omočiš in pustiš čez noč, da se stegnejo.

Da žeblji ne zarjave, jih s kleščami podrži nad ognjem, da postanejo rdeči, pomoči jih v lanenem olju in posuši, nato pa šele zabij v zid.

Bele flanele ne smeš drgniti, temveč gnesti ali pomakati v vroči vodi, ki si ji dodala nekaj sode, na noben način pa ne mila; soda bo flanelo spet obelila.

Voščenega platna ne čistimo z milnico, temveč najprej z gorko vodo, potem pa z mlekom in suho, mehko krpo.

Usnjene rokavice opereš v vodi, ki si ji dodala nekoliko olivnega olja; tako postanejo čiste, ne da bi izgubile svojo mehkobo.

Trde gumbnice. V kakšno jezo vas spravijo včasih trde gumbnice na ovratniku, zapestjih in srajcah, ki vam polomijo skrbno negovane nohte! Pomagate si kaj lahko: omočite notranjo stran gumbnice z vodo.

Nekaj o hripi

Prav v tem času ta nadležna bolezen najbolj razsaja. Nadležna pravim, ker nevarna navadno ni, a zato ni nič manj neprijetna. Škoduje pa hripa lahko starim in šibkim ljudem, ki so za vsako okuženje zelo dovzetni. Zato naj bodo za časa epidemije rajši doma, ker je priložnost za okuženje na prostem veliko večja kakor v zaprtem prostoru. Kdor se pa še posebno boji, naj odide, če le more, za ta čas v kakšen drug, še neokužen kraj.

Ker je hripa nalezljiva bolezen, moramo bolnika takoj ločiti od zdravih ljudi. Leži naj v posebni sobi, njegove potrebščine, kakor perilo, posteljnino, posodo itd. moramo pošteno razkužiti.

Da utrdimo sluznico dihalnih organov, ki jim bolezen najbolj škoduje, grgramo in izpiramo nos z razkuževalno vodo, n. pr. s hipermanganom. Če se vas je pa bolezen že lotila, ostanite v postelji tako dolgo, da se ne bo mogla več vrniti. Biti morate vsaj tri dni brez vročine, potem šele lahko vstanete in greste ven. Kdor za časa hripe dovolj ne pazi, jo kaj lahko skupi, tako da si nakoplje kakšno hujšo bolezen, kakor pljučnico, vnetje rebrne mrene in cel koš vseh mogočih živčnih bolezni. (n)

Nega trajnih kodrov

Trajno kodranje ima kakor vsaka stvar svoje dobre in senčne strani. Ena senčnih strani je gotovo napačna zavest, da smo s trajnim kodranjem na najlažji način že opravili vso nego las.

Sončna stran je pa praktičnost trajnega kodranja. Z njim prihraniš pri denarju in pri času, ker ti ni treba vsak teden sedeti dve do tri ure pri frizerju. Prav primerno je trajno kodranje tudi za počitnice, ko si pri kopanju močiš lase vsak čas; to pa trajnim kodrom prej koristi kakor škoduje.

Toda trajno kodrani lasje terjajo skrbno nego, šele potem pridejo do lepote in veljave. Predvsem je pomniti, da velja za njih prav taka higiena las kakor za navadne lase, torej: krtačenje, umivanje in masaža. Krhkih, suhih las ne umivaj preveč pogosto. Pred umivanjem natri lasišče z olivnim oljem, repinčevim oljem ali z oljem iz sončnih rož. Pol ure po tej masaži si umij lase z dobrim šamponom, jih pošteno operi, spni in osuši. Videla boš, kako lepi bodo kodri in kako nežne valove si boš naredila.

Če trajno kodranih las pred umivanjem ne natreš s kakšnim oljem, bodo lasje preveč krhki in sršavi.

Vsak večer si okrepi lasišče z dobro masažo. Palce položi za ušesa, z ostalimi prsti pa gladi lase od obrvi proti temenu in ušesom.

Če si boš tako negovala lase, ti bodo trajni kodri lepše in mehkeje padli, pa tudi dalje časa bodo držali. (n.)

Naša kuhinja

JEDILNIK ZA SKROMNEJŠE RAZMERE

Ponedeljek: Pečene svinjske zarebrnice z mešano solato. Zdrobova torta.

Torek: Obara iz govejega repa z žličniki. Buhtlji.

Sreda: Riževa juha, krompirjeva omaka s kislimi kumaricami, buhtlji od torka.

Četrtek: Juha z vraničnimi žličniki, zabeljena cvetača s krompirjem. Jabolčna gibanica.

Petek: Porova juha*, zabeljeni sirovi štruklji. Pomaranče.

Sobota: Ješprenčkova juha, rdeča pesa in pražen krompir. Smetanov narastek.

Nedelja: Ragu juha, nadevane telečje prsi, solata. Jabolčni kompot. Črna kava.

* **Porova juha:** Bela stebla pora zreži na rezine in jih duši na presnem maslu toliko časa, da porjave. Nato dodaj žlico moke in praži še nekaj časa, da tudi moka porjavi, zalij z mrzlo govejo juho in pokuhaj. Med tem časom nareži nekaj krompirja na kocke in ga kuhaj s porom; ne pozabi popra, ki da juhi še posebno pikanten okus.

DVA RECEPTA ZA IZBIRČNEŽE

Mrzel zajec

Pečenega zajca zreži na tenke rezine in žilnato meso dobro zmelji. Primešaj dve očiščeni sardeli, eno žlico gorčice in nekoliko kisa. Pretlači, dodaj 100 g olja in pripravi iz tega omako. Po okusu še nekoliko soli in okisaj. V skledo polagaj rezino na rezino, a vsako polij z omako. Jed okusno okrasiš s sardelicami in kaprami.

Krap s sardelicami

Očisti krapa in ga nasoli. Opraži na presnem maslu drobno seseklјan peteršilj, vtepi dva jajca, dodaj soli in popra, zmešaj, in s to zmesjo napolni krapa. Ribo sešij in jo pretakni z očiščenimi, na rezance zrezanimi sardelicami. Krapa daj s presnim maslom in narezano limono v ponev, peci ga v pečici in ga večkrat dobro oblij. Med tem časom porumeni na ognju nekoliko moke, jo zalij z rdečim vinom, limonovim sokom, soljo, poprom, vanilijo in kaprami. Počakaj, da dobro prevre in s to omako polij krapa. Saška

Oglas je registr. pod Š. št. 1583 od 5. XII. 1936.

Dva recepta za tiste, ki imajo preveč želodčne kisline

Zdrobovi žličniki

8 dkg presnega masla mešaš, dokler se ne speni. V penasto zmes vmešaš dve jajci. Potem dodaš 15 dkg zdroba, soliš in pustiš, da stoji eno uro. Žličnike oblikuješ z žlico in jih polagaš v vrelo in slano vodo. Na slabem ognju naj se kuhajo enakomerno pol ure. Voda, ki se žličniki v njej kuhajo, ne sme kipeti. Rahli žličniki so s špinačo izvrstno nadomestilo za mesno jed.

Piškotni zvitek

4 rumenjake, 2 žlici vode in 8 dkg sladkorja dobro premešaš. Dodaješ 10 dkg moke in na koncu rahlo vmešaš trd sneg iz 4 beljakov. Na pekačo deneš kos papirja, ga pomažeš z mastjo in posipaš z moko, nato pa namažeš nanj piškotno zmes, ki naj se medenorumeno zapeče. Pečeno testo kar moči hitro obrni in pomaži z razredčeno mezgo, nato pa postavi za par minut nazaj v pečico, da postane mehko. Hitro ga potem prav tesno zvij. Podolgasti zvitek zrežeš na tanke kose in posiplješ s sladkorjem. Presno maslo ali tolčeno smetano ne uporabljaj za nadev!

Ženam in dekletom — čitateljicam »Družinskega tednika« je namenjena naša nova rubrika: Ženski razgovori! (Glej Damijanin članek v 52. številki »Družinskega tednika«!)

„Norveške" smučarske hlače

Pred kratkim sem vam popisala smučarsko obleko in smučarske modne novosti, danes vam pa prinašam kroj za tako imenovane »klasične« ali »norveške« smučarske hlače. Kroj ni posebno težak, vendar svetujem, da se loti tega dela le ona, ki je v šivanju že nekoliko doma. Saj bo hlače marsikatera znala narediti, če ji pa potlej ne bodo lepo stale, bo žalostna in jih bržkone ne bo znala popraviti. Le tista, ki ima večkrat šivanko v rokah, bo znala po sebi prikrojiti mere in po svojem okusu še kaj prenarediti. Upam pa, da vam bo kroj všeč in da boste precej prihranile pri šivilji ali krojaču.

»Klasične« dolge hlače so za smučanje še najboljše, ker so najbolj zaprte in najbolj prostorne, kar je pri »belem športu« še posebno važno. Nenavadni padci (»pike« jim pravimo) in nenadni počepi zahtevajo, da se v hlačah docela neovirano giblješ in da ti ne leti sneg v čevlje. Zato priporočam pumparice samo onim dobrim smučarkam, ki so vrhu tega tudi lepe vitke postave.

Hlače sešiješ iz štirih delov. Prednji del je širok čez boke 35 cm in dolg 110 cm. Ob strani enega prednjika narediš gumbnice, na nasprotni strani zadnjika seveda prišiješ gumbe. Ob pasu vrežeš pri prednjem delu širino 24 cm in narediš dva všiva, globoka 3 cm, tako da je končna širina 18 cm. Precej globoke všive pri gležnjih narediš natanko po kroju.

Zadnji del je širok čez boke 50 cm, ob pasu vrežeš najprej 33 cm, a narediš 8 cm globok všiv.

Spodnja slika ti kaže, kakšne so hlačnice ob gležnjih. En všiv ob strani pustiš odprt, da hlače lahko oblečeš. Na koncu vsake hlačnice prišiješ precej široko mehko blago (k), in po elastično podvezo, ki jo vtakneš pod podplat, da ti hlače ne uhajajo iz čevljev, kar je posebno neprijetno. Z dvema trakovoma prevežeš hlačnice nalahno ob gležnjih.

Ko si hlače sešila, jih pomeri in poglej, ali se lepo oprimejo bokov; nosiš jih lahko na naramnice (kar je boljše) ali pa na usnjen pas. Vse mere sem izmerila po srednji postavi, po potrebi še kaj zvečaj ali zmanjšaj, in sicer črte a, b, c, d.

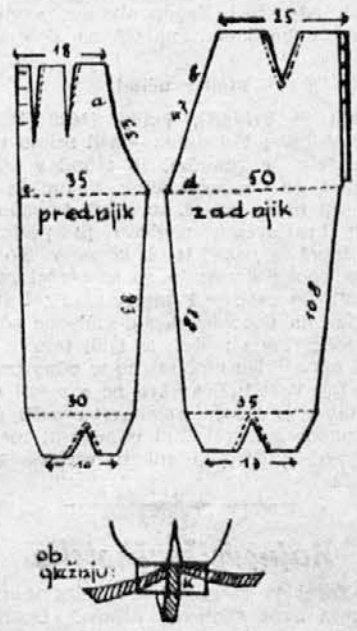

Po tem narejene hlače so primerne tudi za manj vitko postavo in za manj spretno smučarko. Naredi si jih iz mehkejšega blaga, ki se ga sneg ne bo prijemal.

Saška.

Anekdote

Hudobni Scott

Leta 1911 se je zatekel polarni raziskovalec Robert Falcon Scott (1868 do 1911) po denarno podporo k angleškemu državniku Lloydu Georgeu, ker se je spet odpravljal na raziskovalno potovanje. Vodja angleških liberalcev mu je tedaj stisnil v roko posetnico nekega na moč bogatega konservativnega veleposestnika, ki se je zanimal za vse, kar je bilo s polarnim raziskovanjem v zvezi. Scott je obiskal tega moža in se je drugi dan spet vrnil k Lloydu Georgeu.

»No,« ga je vprašal stari liberalni lisjak, »ali vam je bila sreča mila?«

Scott se je zadovoljno namuznil in dejal:

»Tisoč funtov mi je že dal, a petdeset tisoč jih še dobim, ako vas pregovorim, da pojdete z menoj na Južni tečaj. Ako pa uredim stvar tako, da za zmerom ostanete tam doli, je dejal, mi bo z veseljem izplačal cel milijon...«

Previdni Cromwell

Oliver Cromwell, kot lord-protektor neomejeni vladar Anglije, Škotske in Irske (1599—1658), je narekoval svojemu tajniku zmerom po tri ali štiri nasprotujoča si pisma, kadar je šlo za velevažne zadeve.

»Zakaj to delate?« ga je nekoč vprašal njegov tajnik.

»Zato, da niti vi ne veste, katero izmed teh pisem bom izročil svojemu sinu,« je odgovoril Cromwell.

Jedki Barbey

Francoski pisatelj Barbey d'Aurevilly (1808—1889), avtor »Vražjih žensk«, se je večkrat prav nepohvalno izrazil o zakonskem stanu.

Nekoč je bil v gosteh pri neki meščanski družini in pogovor je nanesel na zakonsko zvestobo.

»Gospod Barbey, ali boste svoji ženi zvesti, če se boste poročili?« ga je vprašala hišna gospodinja.

»Seveda!« je odgovoril Barbey; ko se je pa napasel po navdušenih pogledih stare dame in po nežnem vzdihovanju mladih deklet, je s peklensko ravnodušnostjo dodal: »Toda poročil se ne bom nikoli.«

Pri neki drugi priložnosti so se v družbi pogovarjali o neki bližnji poroki. Ženin je veljal do tistih dob za nesrečneža, ki ga je povsod spremljala smola.

»Ali ne menite tudi vi, da je zanj najpametnejše, če se poroči?« so vprašali Barbeya.

»Morda,« je odgovoril pisatelj. »Za nekatere je celó smrt odrešiteljica.«

Ljubitelj živali

Angleški ministrski predsednik lord Rosebery (1847—1927) je v mladih letih mnogo potoval. Nekoč mu je na morju padel v vodo njegov ljubljeni pes.

»Postojte!« je zavpil. »Rešite mi psa.«

»Zaradi psa res ne morem ustaviti strojev. Če bi padel človek v morje, potlej že...« je menil kapitan.

»Tak tako?« se je zadrl lord in skočil na glavo v morje.

Kapitanu ni kazalo nič drugega, kakor da je ustavil stroje in rešil človeka in psa.

Praktični filozof

Schopenhauer, veliki nemški filozof (1788—1860) je bil navdušen jedec, vendar je še bolj cenil dobro kapljico.

Nekega dne je bil pri nekem bankirju v gosteh. Poleg njegovega krožnika je stala cela kopica kozarcev in kupic. Z imenitnim tekom je posrebal filozof dva krožnika želvje juhe in se je potlej udobno naslonil nazaj, ko je pristopil služabnik, da bi mu nalil vina. Brž je Schopenhauer dvignil majceni desertni kozarec, toda služabnik mu je šepnil na uho:

»Prosim, veliko kupico, mali kozarci so za desertna vina.«

»Kar mirno natočite,« je prav tako tiho odgovoril Schopenhauer, »velika kupica bo kakor nalašč za desertna vina.«

Moder učitelj

Ko je Friderik Veliki (1620—1688) nekoč blizu Potsdama jezdil mimo vaške šole, je razjahal in stopil v šolo. Učitelj je poučeval dalje, kakor da bi ne bil nihče prišel, in kljub temačnemu kraljevemu pogledu je pošteno pretepel še nekaj lenih učencev. Ko je bilo pouka konec in so se otroci razgubili po vasi, je Friderik poklical »tirana« na odgovor zaradi čudaške učne metode. Toda učitelj se tudi takrat ni dal ugnati. Na moč mirno je odgovoril:

»Naj Vaše Veličanstvo ne zameri! Če bi bili ti brezbožni smrkavci opazili, da je nekdo na svetu, ki bi utegnil meni ukazovati, bi jim nikoli več ne bil kos!«

Najnovejša škotska

»Torej je vseeno, kako velik sem?« vpraša škot svojega krojača. »Obleka stane vselej le deset funtov?«

»Da, tudi če bi bili za tri čevlje večji!«

»No, prav,« se namuzne MacCarthy, »potlej pa sešijte iz ostanka še mojemu sinčku obleko; natanko tri čevlje meri!«

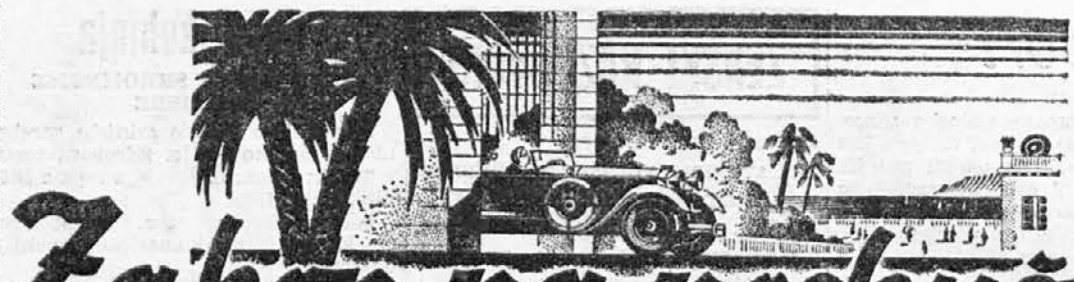

Zakon na poskušnjo

Roman iz naših dni

Po francoščini priredil Ž. O.

Ta roman je začel izhajati v 39. štev. »Družinskega tednika« z dne 1. oktobra 1936. Današnje nadaljevanje je 17. Za nove naročnike smo v letošnji 1. številki z dne 7. januarja priobčili kratko vsebino vseh 14 nadaljevanj, izšlih do konca lanskega leta. Kdor želi čitati lanska nadaljevanja neskrajšana, naj zahteva v upravi brezplačni ponatis prvih nadaljevanj, naslednja nadaljevanja dobi pa v rednih številkah lista od štev. 47. dalje. Cena vsake številke 2 din. Naroči Vam jih vsaka trafika, ki prodaja naš list, ali jih pa sami naročite neposredno v upravi.

17. nadaljevanje

A vendar: škoda bi bilo, če bi se tako končalo...

Kajti njen zakonski mož je bil drugače ljubezniv tovariš, korekten in vljuden in zmerom dobre volje... Mlada žena ga je že začela ceniti. Bil je duhovit in zabaven kramljač in kar naslajala se je ob njegovih bliskovitih odgovorih in s porogljivostjo osoljenih pripombah.

In naposled: ali ni bil tudi telesno čeden kavalir, elegantne postave in odličnega nastopa, da je bila kar ponosna, kadar se je z njim pokazala ljudem?

Morala si je priznati, da ji ni bilo nevšečno, če so se druge ženske z zavistjo ozirale za njenim spremljevalcem. Vedela je, da je Mercier tako čeden kavalir, da se lahko čuti počaščeno v svojem samoljubju... Razen tega je imel mladi mož sive oči, včasih zasanjane, še večkrat pa mrzlo in drzno gledajoče v svet — oči, ki je Marcela tako rada prestregla njih žar in bodice, saj jo je ob njih jeklenem blesku tako čuden mraz spreletel po vsem životu.

Da, Noel je bil res mož, kakor si ga ni mogla boljšega misliti; zato je bila na tihem tudi nemalo ponosna nanj. Še misliti si ni mogla, da bi imel kateri mož, izbran na običajen način, toliko vrlin kakor mož, ki ga ji je poiskala ženitvena posredovalnica.

Resda ji je bila ločitev, če bi že tako daleč prišlo, imeniten izhod, toda Marceli ta trenutek ne bi šla v račune — tudi tedaj ne, če bi naj jo rešila moža-kvartača.

A kaj ji vendar roji po glavi! Ali mora res koj misliti na najhujše?

Ker je njen mož odšel ponoči zdoma, ga gre brez slehernega dokaza obsojat za zakrknjenega ponočnjaka!

Čudno, kako hitro se razvname dvajsetletna domišljija!

Koj jutri bo govorila z Noelom o tej stvari in vnaprej ve, da ji bo dal zadovoljivo pojasnilo — čisto nasprotno njenim prvotnim domnevam.

In tako je tudi storila.

Takoj ko je povedala Noelu, da ga je ponoči zaman klicala in iskala, ji je brez obotavljanja priznal, da je že nekaj minut potem ko se je poslovil od nje, spet odšel ven.

»Ni se mi dalo spati, pa sem hotel na svežem zraku pokaditi cigareto.«

»Cigareto? A vendar ste prišli nazaj šele ob zori!«

Ostro jo je pogledal od strani: torej je pazila, kdaj se bo vrnil!

»Drži,« je priznal brez zadrege. »Vrnil sem se dokaj pozno... ali pa precej zgodaj, kakor hočete.«

»Ko so zaprli igralnico?... Torej ste šli igrat?«

Spet je pogledal svojo ženo, toda rekel ni besedice; le droben usmev mu je zletel čez ustnice.

Neprisiljeno si je prižgal cigareto in nekajkrat puhnil dim; potlej je pa preprosto, kakor da bi pojasnjeval stvar, ki se njega sploh nič ne tiče, povzel:

»Ne, igral nisem. Sploh nisem kvartač in si ne znam razlagati, zakaj neki hazardiranje tako mika ljudi. Če ste se tega bali, ljuba prijateljica, je bil vaš strah neutemeljen; ne verjamem, da bi me kdaj koli imeli priložnost srečati v kateri igralnici... prav tako ne kakor ne v pivnici. Ne igram in ne pijem.«

»A potem... kaj ste pa potem počeli do sedmih zjutraj?«

To pot mu je vprašanje izvabilo na obraz pravi nasmeh. In zelo spravljivo je dejal:

»Nikar, Marcela, nikar ne silite vame. Odšel sem pač zdoma... to je vse. Od tistega trenutka, ko veste, da se vam ni bati zelenih miz, ne gostiln — kaj bi si še belili glavo!«

Toda Marceli je zdajci vsa kri udarila v obraz.

»Ženska!« je zajecljala, kakor da bi jo bila že sama misel na to spravila ob pamet. »To noč ste bili torej z... O, Noel! Le kako ste mogli...!«

Mladi mož ji ni pogledal v oči. Bal se je, da ne bi njena preobčutljiva razdraženost vplivala na

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

njegov odgovor — in baš ta trenutek je za vse na svetu hotel in moral ostati do skrajnosti korekten.

»Nikarite no!« je odmahnil in stopil k oknu. Privzdignil je zaveso in pogledal ven. »Pustiva te stvari, Marcela, prosim vas! Mislim, da je bilo moje vedenje v vaši družbi zmerom neoporečno. Moji korektnosti ne more nihče ničesar očitati in ura, ki sem si jo izbral za svoj nočni izlet, vam mora biti zadostno poroštvo za mojo brezhibnost.«

»Ženska!« je zmedeno vzkliknila Marcela. »Tak zato sem si izbrala moža, da bo hodil k drugim!«

»Tudi zato si ga niste izbrali, da bo umiral od lakote! Nu, denimo, da sem bil preteklo noč... lačen! To je naravna potreba, ne mislite?... Lačen sem bil,, to je vse... Razumete?«

Obrnil se je k njej in se ji je nasmehnil. Želja po spravi se je brala v tem njegovem nasmehu.

»Verjemite mi, dete moje, ves nesrečen sem, da ste opazili mojo odsotnost. Le zakaj ste se morali ob enih ponoči spomniti, da bi me radi videli? Ali ni mar noč zato, da spimo?«

»Že res — a baš vi niste spali! Pa to mi ni toliko mar. Le tega ne prenesem, da bi ponoči hodili k drugim... naj že vem ali ne vem, da imate take namene... Ne, tega ne bom nikoli dovolila!... In ta ženska? Prav gotovo je spet tista iz Monte-Carla, tista visoka plavolaska, ki ste rekli o njej, da jo tako globoko prezirate.«

»Nikar, Marcela, ne bodite žaljivi o svojih bližnjih!«

»Kako naj vem?! Videti je, da zaradi ene laži več ali manj niste ravno v zadregi.«

»In vendar bi rekel, da vam nisem lagal!«

»Kako naj vem? Vsa ta istorija je tako umazana! Moj mož je bil to noč pri drugi. Niti misliti ne smem na to!«

Prizanesljivo se je nasmehnil.

»Mlade žene mnogo preveč pretiravajo pomen nekaterih moških dejanj. Ponovim vam, Marcela, ni vam treba videti, da me kdaj ni doma... Zelo diskreten sem in ne mislim zlorabljati...«

»Ne, tega ne dovolim! Gospod Morel...«

»Prosim vas, pustiva gospoda Morela tam, kjer je!« je protestiral Noel in povzdignil glas. »Nikoli mi ni govoril, da bi se moral odpovedati vsem svojim pravicam!... Vem, kaj je moja dolžnost... toda pozabiti ne smemo, da ima narava svoje zahteve... Ta prepir med nama je docela nenormalen in odveč!«

»Če je tako,« je vzkliknila mlada žena in se vzravnala, »če je tako, boste pač dovolili, da tudi jaz odidem ponoči zdoma in si poiščem kakšnega uslužnega kavalirja?«

Noel se je nekam prisiljeno zasmejal.

»Blede se vam, Marcela!«

»Če bi se mi jutri zahotelo in bi hotela storiti po vašem zgledu —?«

»Ne govorite takih abotnosti — saj ste vendar poštena ženska!«

»Oprostite! V zakonu velja enaka pravica za oba in tudi zvestoba ima biti na obeh straneh!«

»V normalnem zakonu pač; v takšnem zakonu bi mi nemara smeli očitati takšno — recimo — iznevero. Med pogodbenima zakoncema, kakor sva midva, pa o takšni stvari pač ne more biti govora.«

»Torej nimate nič proti temu, da bi smela tudi jaz tako ravnati kakor vi, to se pravi: če bi se mi hotelo, bi si smela tudi jaz privoščiti takole nočno pustolovščino?«

»Zakaj bi mislili na to? Saj ste vendar resna in pametna ženska! Na vas se popolnoma zanesem.«

»A če ne bi bila taka? Če bi tudi mene ponoči... lakota prijela, kakor ste se tako izbrano izrazili?«

Že ob sami tej domnevi je Noelu smeh razširil obraz.

»Če... če...?« je veselo ponovil za njo. »Nu, če bi bilo tako, se najbrže ne bi bil z vami poročil!«

»Saj bi vam svoj nočni tek lahko prikrivala kakor vi — še cel mesec po poroki!«

»Izključeno!... Ali bi bil pa potem najin zakon docela drugačen, kakor je.«

To pot se je zasmejal na ves glas.

»Tak res ne računate z možnostjo, da vam vrnem milo za drago?«

»Priznam: taka misel mi niti na um ne pride.«

»Pa vam vendar z vsem poudarkom povem: če se boste le še enkrat usodili spustiti se v takšno nespodobnost, ki žali moj čut za snago in čistost, se lahko zanesete, da bom že prihodnjo noč tudi jaz storila po vašem zgledu.«

Spet se je nasmehnil; stvar ga je očitno zabavala.

»Resno vas svarim: takšne stvari niso za vas!«

Še zmerom je igral nasmešek na njegovem obrazu, kakor da bi bilo to njuno pogovarjanje zgolj teoretsko razpravljanje brez slehernega globljega pomena. Zato je bila pa Marcela toliko resnejša, skorajda glasna, čeprav jo je že šaljivi ton njenega moža silil k zmernosti.

»Tak tako!« je menila ostro. »Ker se name zanesete in ker veste, da sem poštena ženska, mislite, da si smete ponoči nekaznovano privoščiti vse svoboščine, ki vam pridejo na um?...«

»Dajte si vendar dopovedati, dete moje, da pretiravate. Moje ravnanje je bilo docela v redu in glede na taktnost in spoštovanje, ki sem vam ga zmerom izkazoval, bi bilo prav, če mojega snočnjega izleta sploh ne bi bili opazili.«

Poredno ji je zagrozil s prstom, potem je pa dodal, poudarjajoč sleherno besedo:

»Vidite, mala gospa, ki me že četrt ure tako grdo karate, kaj vse bi vam smel očitati, namesto da tu stojim in poslušam vaše otroške pritožbe.«

Toda če je mislil, da jo bo s temi besedami ugnal, se je pošteno urezal. Narobe; zdaj šele je v njej prekipelo!

»Res lepa je ta! Zdaj sem jaz tista, ki sem se pregrešila! Gospod prebije noč zunaj doma in gre s tujo žensko ponočevat in zapravljat denar, ki mu ga daje njegova zakonita žena — jaz naj pa to mirno gledam in še hvala naj rečem povrh!«

»Tak nikarite no!« jo je skušal pomiriti, videč da zavzema stvar čedalje večji obseg. Zdajci je pa postal mrzel in zapet. »Prvo kar bi vas prosil, je tole: bodite tako ljubeznivi in ne govorite mi o svojem denarju... To spravlja zadevo na nevšečen način na drugi tir in utegnil bi zoper svojo voljo postati manj ljubezniv. Vaše imetje, moje ime in najin zakon nimajo pri tej stvari ničesar opraviti... To noč sem šel zdoma in imel sem smolo, da sem si s tem nakopal vašo nemilost: to je vse! Drugič bom počakal, dokler ne boste zaspali: mislim, da vam pri najboljši volji ne morem kaj več obljubiti!«

»Torej mislite iznova začeti?«

»Ne upam si vam zagotoviti, da bom drugače ravnal,« je odgovoril malone prevzetno.

»Prav. Če je tako, vedite, da si isto pravico izgovorim tudi zase... Ne bo vam treba dolgo čakati... že koj prihodnje dni...«

Noel je pogledal svoji ženi srepo v oči in po kratkem premolku je nekoliko mehkeje, a nič manj resno pripomnil:

»Bilo bi škoda, Marcela.«

»Zakaj?« je zviška vprašala mlada žena.

»Ker se vendar tako dobro razumeva... Najina značaja in najine misli se kar lepo izpopolnjujejo in najina zveza je boljša od nekaterega zakona, sklenjenega iz ljubezni.«

»In?«

»In... Če mislite na te stvari res samo zato, da mi vrnete milo za drago... Ne morem namreč verjeti, da bi čutili potrebo po takihle kočljivih pustolovščinah... Če vam je samo do tega —«

»Ko vam bom vrnila milo za drago, spoštovani gospod, boste rekli ‚Amen' in stvar bo urejena.«

»Morda pa ne!... Ali mar vnaprej veste, kakšne občutke zbudi takšno početje pri moškem?«

»Kesali se boste, da ste me spravili tako daleč, toliko je gotovo!«

»Ali vam bom pa kratko in malo dal slovo in odšel.«

Že nekaj časa je mlada žena hodila po sobi sem in tja kakor razdražena zver v kletki. Noelov odgovor jo je prikoval na mestu.

»Odšel... kam?«

»Kaj vem! Nekoč, več let je že od takrat, se je neka ženska, ki sem jo ljubil, hotela na tak način igrati z menoj...«

»In?«

»Pustil sem jo in odšel!«

»Do drugega dne — ne?«

»Prebudil sem se v Aleksandriji v Egiptu.«

»Nekam daleč je bilo to za vrnitev,« se je rogala.

»Zato se tudi nisem nikdar več vrnil k njej... in od takrat je nisem nikoli več videl.«

»Nikoli več?«

»Nikoli.«

»To je bilo pa radikalno!«

»Mogoče.«

Sekundo je pomislila, potlej se je pa zasmejala. In nekoliko porogljivo je menila:

»Pri meni najbrže ne bi šli tja do Aleksandrije.«

»Najbrže res ne: to pot sem nekoliko manj zaljubljen.«

Njegov odgovor ji je pognal kri v obraz.

»Vrhu tega ste oženjeni,« je menila s srditim zadoščenjem, »neka-

Zakaj bi bili plešasti? Takoj uporabite dišečo specialno kozmetično tekočino „Morana". Vsakemu in brez razlike je potrebna, takoj izgine prhljaj, ekcemi itd. Jači koreninio las. Takoj zaustavi izpadanje las, in lasje zrasejo na plešastem mestu. Cena steklenici Din 40·—, poštnina dinarjev 7·—.

Moderna Kozmetika Split

Mnogoštevilne zahvale Vam jamčijo uspeh

tere dolžnosti imate do mene in resda tudi nekatere koristi.«

»Zatorej prav gotovo ne bi šel tako daleč.«

»Kajpada.«

»Toda radikalno ne bi bilo nič manj.«

»To se pravi?«

»Da se najina pota ne bi nikoli več srečala.«

Skomignila je z rameni, kakor da ne pripisuje posebnega pomena taki grožnji; zdela se ji je zgolj bahavo širokoustenje.

Tedaj je nežno pristopil k njej in ji položil roko na ramo.

»Dajte, sprevidite vendar, gospodična moja ženica, da se v nekatere igre ne maram spuščati... niti z vami ne! posebno z vami ne! Včasih sem slabega značaja in če bi se vam iz objestnosti kdaj zahotelo nekaterih reči, ki mi ne bi bile pogodu... bojim se, da ga ni obzira, pa prav nobenega ne, da bi vam zaradi njega to spregledal.«

»Besede!«

»Morda je boljše, da se ne poskušate prepričati, ali nemara niso same besede.«

Z obema rokama je prijel mlado trmoglavko za glavo, jo podržal pred seboj in potopil svoj pogled v njene velike razsrjene oči. Marcela se je zmedla, tako ji je bil njegov pogled prodrl v dušo.

»O, vi veliki otrok, odkritosrčen in nepokvarjen, ki še ne veste, kaj je življenje: nikar ne potrite svoje igračke! Prišle bi solze v vaše lepe oči, iskreče se od ponosa... solze, ki niti ne slutite, da bi se vam mogle vdreti po licih... Hotel bi, da nikoli ne bi bil vzrok vaših solz...«

Čudna vznemirjenost je zdajci stisnila Marcelo za vrat. Kako neroden se ji je tisti trenutek zazdel ta pogovor z Mercierjem! Toda še enkrat je zbrala vso svojo voljo: m o r a zmagati, naj stane kar hoče!

»Obljubite mi, da se ne boste več sestali s to žensko!« je rekla in mu trdo pogledala v oči. »Vaše ime nosim, zato ne gre, da bi se izpostavljala nevarnosti, da bi se mi neznana tekmica smejala v obraz, kadar bi me videla v vaši družbi.«

»Nečimrnost!«

»Ne, le snagoljubnost! Ne morete si misliti, kako sem trpela to noč! Venomer sem ugibala, kaj neki se je zgodilo, domneva je podila domnevo, druga hujša od druge, in v možganih mi je kovalo, da nisem mogla zatisniti oči... In ko sem malo prej sprevidela, da je neka ženska posredi, se mi je kar zvrtelo v glavi... Ko ne bi bilo tako poniževalno zame!...«

»Nečimrnost!« je ponovil žalostno in izpustil mlado in ponosno glavo, čeprav bi bil tisti trenutek vse na svetu dal, da bi smel poljubiti njene rožnate ustne.

Toda Marcela je zmajala z glavo.

»Nečimrnost ali snagoljubnost — ne prenesem tega!... Ali mi obljubite, Noel, da ne boste nikdar več tega storili?«

Mladi mož je utrujeno mahnil z roko.

‚Čudna je ta ženska miselnost,' je zamrmral med zobmi. ‚Sama zahteva laž, da le potolažiš njen strah!...'

Na glas je pa odločno dejal:

»Prav. Nič več ne pojdem ponoči zdoma, ko vi tega ne marate.«

»O, kako ste dobri!« je vzkliknila vsa srečna in se v svesti si svoje zmage vrgla odvetniku na prsi.

Da, zmagala je! Vse v njej je poskakovalo in rajalo od zmagoslavja.

»Gospod moj mož,« je povzela nato, še vsa trepečoča od veselja po tej dolgi in utrujajoči debati, ki se je, tako je vsaj mislila, končala z njeno zmago. »Obljubim vam, da ne bom več mislila... na te reči... Pozabljeno je... Zaupam vam popolnoma.«

V svojem zmagoslavju je bila velikodušna: s široko kretnjo mu je ponudila roko v zahvalo, da se je vdal, in v poroštvo, da bo držal dano besedo.

»Zdaj sva spet enih misli in dobra tovariša, kajneda?«

»Zelo dobra prijatelja,« je pritrdil in se nekam otožno nasmehnil, ko ji je poljubil konce prstov.

»Kako lepo je, da se tako imenitno razumeva!« je vzkliknila, vsa prekipevajoča od navdušenja. »Prav ste imeli prej, najina zveza je res imenitna in marsikateri ljubezenski zakon mojih znancev se lahko skrije pred njo. In to ni kar si bodi!«

»Čudovito je!«

Marcel Allain in Pierre Souvestre:

Skrivnostni Fantomas

Detektivsko-kriminalni roman

47. nadaljevanje.

Lady Belthamova je le z naporom skrila pred redovnicami svoje razburjenje. Počasi je stopala po stopnicah navzdol. Ko je pa odprla nizka vrata, držeča v kapelo, se je vendar zdrznila.

Cerkev je bila razsvetljena; na glavnem oltarju so gorele vse sveče in sredi kapele je stal visoko vzravnan mož, zavit v ohlapen črn plašč, glavo skrito v kapuci. Samo skozi dve luknjici so žarele njegove oči.

S prestrašenim pogledom je strmela prednica v skrivnostnega obiskovalca.

»Lady Belthamova!«

Po glasu je pri priči spoznala svojega ljubčka.

Čeprav so ji noge klecale, se je lady Belthamova vendar približala zastrtemu gostu in padla pred njim na kolena.

»Kaj hočeš?...« je vprašala s pridušenim glasom, »zakaj prihajaš semkaj?... Kolikšno bogokletstvo!«

»Vse je premišljeno, kar Fantomas stori!« je s poudarkom odgovoril skrivnostni gost.

Lady Belthamova si ni upala niti privzdigniti oči niti spregovoriti.

»Lady Belthamova, poslušajte Fantomasov ukaz! Pri priči boste odšli iz samostana. Pri vrtnem vhodu vas čaka zaprt avtomobil. Ne da bi črhnili besedico, boste stopili v vozilo, ki vas bo odpeljalo v neko pristanišče. Tam se boste vkrcali na parnik, ki vam ga bo šofer pokazal. Ladja vas bo prepeljala na Angleško in tam boste dobili nadaljnje ukaze za prevoz v Kanado.«

Lady Belthamova, ki je vneto poslušala vsako njegovo besedo, je vsa obupana vila roke:

»Zakaj me hočete spraviti ob mir, ki sem ga našla v tem skromnem samostanu?«

»Ali niste bili mar pripravljeni vse pustiti v nemar, lady Belthamova, in začeti novo življenje?... Zakaj, dobro vem, da ljubite! Ali ste mar že pozabili noč od torka na sredo?...«

»Oh!.. Takrat bi me morali vzeti s seboj; ne smeli bi dopustiti, da sem v samoti premišljevala in obujala kes!... Zdaj je prekasno! Nočem več!«

»Odpotovala boš!«

»Čemu to strahotno prebujenje?... Čemu ta strašni skandal?«

»Skandal?« je vprašal podsmehljivo nočni gost. »Zato, da te onemogočim v samostanu! Nu, ali boš zdaj poslušna?«

»Poslušna ti bom... ker te ljubim...«

Oba sta onemela; oba sta prisluhnila. Zunaj je nastal šunder. Nekdo je z gromkim glasom ukazoval... nekdo je rezko žvižgal...

Fantomas je zaklel in siknil skozi zobe:

»Policija!... Juve mi je za petami! Toda tokrat bo po njem! Na svidenje lady Belthamova!«

Bliskovito je skočil za steber, še nekaj korakov je bilo slišati — in Fantomas je izginil.

Lady Belthamova je ostala sama v kapelici. Vzravnala se je in se opotekla; potlej je podzavestno zavila na stopnišče.

Medtem je zapel zvonec pri vratih. Nekaj pogumnih sester je teklo odpirat. Ukazajoči glasovi so zahtevali, naj odpro. Po hodnikih so odjeknili trdi koraki policajev... Ves zamostan in kapelica je oživela.

Ko se je lady Belthamova mrliško bleda prikazala, so jo sestre obkolile, zaskrbljeno in prežete radovednosti. Čez nekaj trenutkov je premagala razburjenost in spregovorila:

»Vse vam bom pojasnila, dragi otroci, toda zdaj res še ne morem. Sestram v našem zavetišču na Jordanovem buljvarju preti huda nevarnost. Treba jih je pri priči opozoriti. Sama bom pohitela tja.«

Z roko se je poslovila od sester in stopila počasi in visokostno na temni vrt. Ko je bila sama, je pospešila korake. Stekla je k vrtnim vratom za kapelico. Bila so odklenjena... Smuknila je v temno noč...

*

Skoraj ob isti uri je policija izvršila racijo v apaškem okraju buljvarja de la Chapelle.

Loupartova tolpa se je v zadnjih tednih hudo razredčila, a tudi prave skupnosti ni bilo več, odkar je njen poglavar izginil, ko da bi se bil v zemljo vdrl.

Nekaj so sicer izvedeli njegovi zavezniki iz časnikov, toda vsi ti nerodni ljudje, kakršni so bili Barbu, Mimile, Ernestina, stara Toulouche in drugi, so si komaj napravili bežno sliko iz teh pičlih poročil.

Nihče izmed njih si še pomisliti ni upal, da bi utegnil njihov voditelj Loupart biti identičen z elegantnim svetovnjakom doktorjem Chaleckom, ali pa naposled celo z morilcem Gurnom, ki so ga pred tremi leti obglavili... kaj šele, da je v vseh teh osebah vtelešen najskrivnostnejši hudodelec — Fantomas...

Racija, ki jo je ukazal Juve, je bila prav uspešna in ves večer je bilo živahno na policijski stražnici v Stephensonovi ulici. Juve je povabil tudi svojega prijatelja Fandorja s seboj, in oba prijatelja sta si radovedno ogledovala svoje stare znance: Tonneliera, Barbuja, malega Mimila, dolgo Ernestino, staro Toulouche... Medtem ko je uradnik zapisoval podatke, je Juve poklical mladega časnikarja vstran:

»Vsako noč nadzorujejo moji ljudje nogentski samostan, da bi lady Belthamova ne počela kakršno koli neumnost.«

»Ali jo boš dal aretirati?«

»Še na um mi ne pride, vendar...«

V tistem trenutku je brez sape vstopil neki stražnik:

»Gospod komisar, iz Nogenta prihajam. Zastrt moški v širokem črnem plašču je pred pol ure smuknil iz samostana... Bili smo mu pri priči za petami, toda ušel nam je vendar. Med zasledovanjem je ustrelil še enega stražnika...«

»No — in?« je vneto vprašal komisar.

»Skočil je v pripravljen avtomobil in ušel.«

»To ni bil nihče drugi...«

»Da... tudi mi smo si mislili, da je bil Fantomas!«

V tistem trenutku je poklical službujoči uradnik Juva na telefon.

»Halo, Michel... Kje pa ste?... V Neuillyju... Imenitno! Z avtomobilom se je pripeljal? Šoferja ste aretirali? Kaj je pa z njim? Ušel vam je? A tako... v hiši na Inkermannovem buljvarju je? Imenitno! Hišo ste zastražili? Sijajno! Dobro mi odprite oči! Čez deset minut bom tam!«

Juve je odložil slušalko.

»Taksi, brž! Fandor, zdaj ga imava!«

LIV.

Ponesrečeno maščevanje in Fantomasov konec

»Uf! Hvala Bogu; na cilju sem!«

Fantomas je ves zasopel pritekel pred glavni vhod vile. S trdno roko je odklenil vrata in stopil v vežo.

Potlej je skrbno spet zaklenil vežna vrata, pregledal vso hišo, da bi se prepričal, ali so res vsa okna zaprta in ne more nihče v hišo, ne da bi razbil okno ali pa vdrl vrata.

Zadovoljen si je naposled oddahnil:

»Še dolgo me nimajo ti tiči,« je zamrmral, »Juve je imel res dober nos, ko je nagnal te policijske pse v Nogent. Toda moj šesteilindrski konjiček jim jo je pošteno zagodel.«

Še enkrat se je zamislil v dogodke poslednjih ur. Ko je pobegnil iz samostana in oddrvel pod veščim vodstvom svojega zvestega šoferja proti mestu, je šlo sprva vse po sreči. Na križišču avenije du Roule se je pa stvar nekam priostrila. Opazil je, da so mu policijski agenti že hudo za petami. Za prvim ovinkom je brž skočil iz drvečega avtomobila in stekel peš na Inkermannov buljvar. Šele tamkajle se je počutil varnega, in tamkajle je nameraval uresničiti svoj peklenski načrt.

»Ni dvoma,« si je dejal, »da bo Juve sledil mojim stopinjam. Brž ćas je zdaj ladyna vila že pod policijskim nadzorstvom. Prekleti pes! Le pridi, ti že pokažem...«

Trikratno rezko trobljenje je presekalo nočno tišino.

»Gromska strela, šoferja so mi ujeli! Vsaj zmenila sva se tako, da bo trikrat zatrobil.«

Lahen drget je stresel orjaško postavo skrivnostnega moža. Še zmerom je imel kapuco potegnjeno čez obraz.

Stekel je v prvo nadstropje in previdno oprezal po buljvarju.

V siju cestne svetilke je spoznal svojega šoferja, ki ga je obkolila kopica policajev.

»Reva uboga!« je zamrmral, »spet moja žrtev...«

Napeto je zrl v temo in oprezal na vse strani.

»Preteto srečo imam! Tamkajle nasproti stoji moj avtomobil... ta me utegne še izrezati... Časa pa zdaj ne smem izgubljati niti minute več. Aretacija mojega šoferja je preveč zgovorna priča, da sta mi Juve in njegov čudaški prijatelj Fandor že za petami... Mislim, da se bosta kmalu še onadva prikazala. Toda-le čakaj me, Juve! Iz te hiše ne boš odšel kot zmagovalec; že vanjo boš stopil kot moja žrtev!«

Fantomas je odšel naglih korakov v pritličje in stopil v majhno izbico, ki je bila v njej na steni pritrjena stikalna plošča električne napeljave.

Kar moči vestno in previdno je pritrdil na vod podolgasto cev, ki jo je izvlekel iz žepa. Potlej je odšel iz izbice, zaklenil vrata in vrgel ključ skozi linico pri vežnih vratih na vrt.

»O pravem trenutku,« je zamrmral peklensko se režaje, »bom gospodom od policije prižgal majceno raketo, da jih bodo ušesa in oči bolele. Takšnale čedna dinamitna patrona utegne tole meščansko hišo v manj ko desetih sekundah spremeniti v iskrečo se razvalino...«

Če bi si bila Juve in Fandor vilo natanko ogledala, bi bila prav gotovo opazila, da vodi iz hiše pod zemljo zavarovan kabel do vrtne utice na skrajnem koncu parka. Tam je bilo tudi stikalo... in če bo Fantomas odondod vključil tok, bo zletela hiša pri priči v zrak...

Hudodelec je bil pripravljen na vse; mislil je na vse....

»Zdaj pa brž v skrivališče, odkoder jih bom lahko opazoval,« si je dejal. Saj bodo ti nebogljenčki itak kmalu prišli... Fant, odnesi še o pravem času pete!«

Previdno je odprl vežna vrata: že je stal na pragu... tedaj ga je hipoma vrglo nazaj in s kletvico na ustih je s treskom zaloputnil vrata.

*

Juve in Fandor sta pri prvih hišah na Inkermannovem buljvarju stopila iz taksija in sta jo mahnila peš do vile lady Belthamove.

»Mi smo na mestu, gospod komisar!« je dejal Michel, stopivši iz sence pred prihajajočega Juva.

»No, dragi moj, ali je naš tiček v kletki?«

»Da, gospod komisar. Kletka je povrhu zastražena z dvajsetimi možmi.«

»Nocoj se mi mora naposled posrečiti,« je veselo vzkliknil Juve, »nocoj ali pa nikoli. Rečem vam pa, fantje, le mirno kri! Pištolo sprožite le tedaj, če bo najhujša sila. Tega ničvredneža moramo dobiti živega v pest. Povelje za aretacijo imam. Michel, vi boste s štirimi možmi stopili za menoj v hišo. Ostalih šestnajst stražnikov naj ostane na svojih mestih.«

V tistem trenutku mu je zastala beseda v grlu. Uzrl je Fantomasa na pragu...

»On je! Bog bodi zahvaljen!« je nekam svečano vzkliknil Juve.

Hrabri policijski komisar je ne meneč se za nevarnost korakal brez kritja proti hiši. Fandor mu je sledil kajpak za petami.

»Zdaj pa korajžo!« je dejal časnikar zmagoslavno, »zdaj ga imamo!«

Juve je ostal preveč hladnokrven, da bi bil prezrl nevarnost. Pred vežnimi vrati je obstal.

»Mirno kri, gospodje,« je ponovil. »Bilo bi narobe, če bi zaigrali svojo gotovo zmago z brezglavim početjem. Vi se skrijte v pritličju, jaz bom pa odšel v prvo nadstropje.«

»Brez mene ne!« je hladnokrvno pripomnil Fandor.

Juve se je sicer še malo obotavljal, ko je pa opazil tolikšno odločnost na prijateljevem obrazu, ga ni maral zavrniti.

»No, prav, moj mali,« je dejal ganjeno, »toda previden mi bodi. Obljubi mi, da ne boš počel nobene neumnosti. Menda je odveč, če bi ti hotel zdaj dokazovati v kakšni nevarnosti sva.«

Michel in štirje stražniki so odšli na svoja mesta, Juve in Fandor sta pa z žepnima svetilkama v levici in s samokresoma v desnici previdno stopala po stopnicah navzgor.

»Fantomas!« je glasno zavpil Juve v temo, »v pasti si! Vdaj se!«

Komisarjevemu klicu je odgovoril le zamolkel odmev s hodnikov praznega poslopja.

»Fandor,« je šepnil Juve, »najprej bova preiskala podstrešje, potlej pa vsako sobo v prvem nadstropju posamič. Vsak prostor, ki ga bova pretaknila, bova za seboj zaklenila. Če se nama bo Fantomas korakoma umikal, ga bova tako nagnala v pritličje. Če boš slišal še tako lahen šum, se pri priči vrzi na tla in počakaj, da bo on prvi streljal. Plamenček iz cevi njegovega samokresa nama bo pokazal, kje tiči.«

Grozotna tišina je vladala po vsej hiši. Hrabra Juve in Fandor sta ostala kljub temu hladnokrvna do skrajnosti.

Podstrešje sta kaj kmalu preiskala. Z neverjetno previdnostjo sta se potlej splazila nazaj v prvo nadstropje, pretaknila sta sobo za sobo, a Fantomasa nista našla nikjer.

Naposled sta zavila v pritličje, zdajci sta pa obstala ko ukopana. Izza vrat, držečih iz salona, je smuknila črna postava. Hitro ko blisk je prekoračila vežo in skušala steči h kletnim vratom. Dva strela sta odjeknila v tišino.

*

Toda Fantomas je bil preuren. Že je zaklenil vrata za seboj in zataknil zapah. Med njim in med njegovimi zasledovalci je bila zdajci ovira, ki je ni bilo kar tako meni nič tebi nič premagati.

Popolnoma miren je stopil Fantomas po stopnicah v klet. Že dobre pol ure se je bil korakoma umikal pred Juvom in Fandorjem; nevarno slepomišenje je bilo to, nevarno — in utegnilo bi postati celo usodno! Kljub vsej hladnokrvnosti in kljub trdnemu zaupanju v samega vase, se je dobro zavedal velike nevarnosti in ni podcenjeval svojih nasprotnikov. Črna kapuca se mu je od živčnosti kar lepila na potno čelo.

Neslišno ko mačka se je splazil do kletnega okna, držečega na vrt. Tamkajle... si je mislil... bom ušel! Ko je pa stal že tik okna, je zaklel:

»Tristo kosmatih!« je zahropel, »pred oknom stojita dva policaja! Nak, tu se že ne izmuznem!«

*

Po kletnih vratih so razbijali Juve in stražniki. Čeprav si je Fantomas lahko tedaj nekaj trenutkov oddahnil, dolgo vendar ni moglo trajati, pa se

Humor

Bister odgovor

Učitelj si je izbral računsko nalogo iz vsakdanjega življenja:

»Dve mesti sta oddaljeni tri sto kilometrov drugo od drugega. Iz enega mesta vozi avtomobil s stokilometrsko hitrostjo na uro, iz drugega drvi drugi avtomobil s stodvajsetkilometrsko hitrostjo. Kje se srečata oba avtomobilista?«

Učenec: »V bolnišnici, gospod učitelj.«

Posekal ga je

Dva smrkavca se prerekata zastran očetov.

»Moj oče se vozi zmerom z avtom!«

»Moj oče je pa policaj in ga zmerom zapiše.«

Na kliniki

Neki znamenit internist je razkazoval svojim študentom neko ženico in jim pojasnjeval:

»Gospodje tovariši, tukajle vidite imeniten primer skrofuloze. Le oglejte si ta debeli nos, te solzave oči, ta zabuhli obraz...«

Tedaj je bilo bolnici le preveč. Vsa rdeča se je zadrla na profesorja:

»No, tudi vi, gospod doktor, niste ravno lepotec...«

Matematika

»Čestitam vam, da ste zadeli na loteriji, gospodična Milica!«

»Hvala! Tega pa še ne veste, da sem si sama izbrala številko.«

»Kako ste le tako srečno uganili?«

»Preprosta reč! Sanjalo se mi je neko noč o sedmici, a koj drugo noč spet o sedmici. Pa sem si rekla: 7 krat sedem je 42 — no, in to številko sem si potlej kupila.«

Pretirana natančnost

Stric Jurij pride na obisk. Zmerom pripoveduje pretirano nazorno. Tokrat opisuje svoje potovanje po morju in se priduša, da so včasih pljuskali valovi najmanj tako visoko, kakor je visoka trinadstropna hiša.

Mali Jurček ga pazljivo posluša in nenadejano vpraša: »Striček, ali si računil hišo z visokim pritličjem ali brez njega?«

Za postne dni

»Kaj je takšen ljudožerec, ki poje svojega očeta?«

»Sit.«

»No, in če še mater povrhu požre?«

»Sirota.«

»Prav. Kaj pa, če pospravi še vse svoje sorodnike?«

»Univerzalni dedič!«

»In kje najde potlej vendarle še simpatije?«

»V leksikonu pod črko ‚s'.«

Prijava tatvine

Na policijo pride Piškur in javi, da mu je nekdo ukradel kolo.

»Ali ste imeli luč na kolesu?« vpraša uradnik.

»Ne.«

»Evidenčno številko?« vprašuje uradnik dalje.

»Tudi ne!«

»Zvonec ste pa nemara imeli?«

»Nak, tudi zvonca nisem imel.«

»Prav,« zategne policijski uradnik. »Najprej boste plačali 75 dinarjev globe, potlej si bom pa zapisal vašo prijavo o tatvini.«

Zavozlana logika

»Po čem ste spoznali, da obtoženec ni bil trezen?«

»Hotel je kupiti peronski listek, pa je vrgel dinar v tehtnico, pogledal na kazalec in vzkliknil: ‚Hej, lepo vreme bo!', potlej se je pa pritožil, da ni prišla ven čokolada.«

Ljubosumnost

On: »Na promenadi si bila, Gizela?«

»Da, sama.«

»S kom sama?« je zagrmel tiran.

Ocena

»Kako vam je všeč ta goslač?«

»Spominja me skoraj na Cankarja!«

»Na Cankarja? Tak prosim vas, Cankar vendar ni bil goslač!«

»Ta — namreč tudi ni.«

Sneg pada! Kupite galoše!
otroške 19.- ženske 29.- moške 39.- Bata

bodo vrata udala... Drugega ni kazalo, ko brž najti izhod...

*

Če bi bilo električno stikalo v kleti, niti trenutka bi si ne bil Fantomas pomišljal... spustil bi hišo v zrak — in morda bi se mu vendar nekako posrečilo, da bi ušel iz te pasti.

Napeto je premišljal. Pred nosom mu je molel kotel centralne kurjave v zrak, na sredini kleti je pa zijala cisterna. Posvetil je z vžigalico vanjo. Slabega pol metra od roba se je zrcalila vodna gladina...

V tistem trenutku so se že z gromovitim truščem vdala vrata. Juvov glas je odjeknil skozi špranjo po obokani kleti:

»Fantomas, vdaj se!«

Zdaj je šlo za sekunde. Fantomas je brž smuknil v kot in nehote prevrnil prazno steklenico. Žvenketaje se je steklo razbilo. Tedaj ga je prešinila rešilna misel. Pobral je v temi steklenico z odbitim dnom in počepnil.

*

Juve in Fandor sta s samokresom v rokah previdno stopala po kletnih stopnicah navzdol. Srce jima je utripalo, da še nikoli tako. Bližal se je poslednji prizor poslednjega dejanja. Videla sta, kako je smuknil Fantomas v klet — in bila sta kajpak prepričana, da iz nje še ni mogel uiti. Torej je moral biti še notri. Naposled mu bosta vendar stala nasproti — oči v oči! Naposled bosta vendar vklenila hudodelca, ki je zakrivil že toliko gorja...

Ko sta prišla do znožja stopnic, sta posvetila s slepicama na vse strani. Klet je bila prazna...

Juve ni verjel svojim očem; lotila se ga je živčnost. Ne meneč se za nevarnost je stekel h kletnemu oknu. Zadovoljen je ugotovil, da sta pred oknom še zmerom stala dva stražnika napetima samokresoma. Tukajtorej hudodelec ni mogel uiti.

S Fandorjem sta brž pretaknila vso klet. Tudi v cisterno sta posvetila — in glej: na površju vode je plavala prazna steklenica...

O Fantomasu ni bilo ne duha ne sluha.

Zdajci je potrepljal Juve Fandorja po rami:

»Ali si slišal, kako nekdo diha?«

Da, tudi Fandor je slišal. Videti pa ni bilo nikogar. Tedaj je pokazal časnikar na kotel centralne kurjave.

»Res,« je vzkliknil Juve, »tukaj notri utegne tičati lisjak. Da se le nisem prej tega domislil. Za božjo voljo, kaj pa počneš?«

Fandor se je bil sklonil in je hotel pravkar sprožiti samokres v odprtino kotla.

»Rad bi bil videl, kako bi se takale reč obnesla...« je hudomušno odgovoril Fandor.

»Ne, po nobeni ceni! Živega moramo dobiti. Veš kaj, malo mu podsmodiva. To bo menda zaleglo!«

Pri teh besedah je pokazal z roko na kopico iz slame pletenih ščitnikov za steklenice. Brž sta oba pograbila preperelo slamo in jo stlačila v peč. Potlej sta zanetila ogenj in kaj kmalu se je začelo neznansko kaditi...

»Zdaj pa steciva brž v salon in odtrgajva tamkajle rebrast zapor, da bo tiček še živ zlezel iz grelnega voda. Michel in dva stražnika z menoj v pritlični salon, druga dva ostaneta pred kletjo na straži!« je ukazal Juve.

Juve in Fandor sta stekla prva po stopnicah navzgor. Iz kamina v salonu se je že kadilo ko za slavo.

*

Prazna steklenica je plavala po vodni površini cisterne. Steklenica, ki ji je kajpak manjkalo dno. Komaj sta Juve in Fandor odšla iz kleti, se je začela ta skrivnostna steklenica premikati... In Fantomas je zlezel moker ko miš iz cisterne. Iz njegovega širokega plašča se je kar cedila voda. Črna kapuca se je zdela ko prilepljena na obraz. Videti je bil ko prava pošast. Globoko je zajemal sapo in si napolnil pljuča.

»O, vi telički,« je mrmral skozi zobe, »premalo ste zviti, da bi Fantomasa ujeli. Preimenitno, da sem se prav v poslednjem trenutku domislil, da se da skozi steklenico brez dna imenitno dihati izpod vode... O, vi telički...«

Brž je ožel svoj premočeni plašč.

Tedaj so počili nad njim streli, in začuli so se razburjeni glasovi. Z bliskovito naglico je tedaj skočil Fantomas h kletnemu oknu: stražnika sta stala negibno na straži...

(Konec prihodnjič)

Na mrtvi straži

(Nadaljevanje s 4. strani)

Pri priči sem videl, da niso usekani. Zunaj je bilo svetlo ko podnevi od sija premnogih plamenic — in tik pod najinim oknom sta čepela dva do zob oborožena čuvaja.

Nekam malodušen sem splezal spet dol. Na tihem sem se bil namreč, to moram že priznati, zanesel na čudež.

»Nič ni,« sem dejal.

»Sem si koj mislil,« je suhoparno dejal Binns. »Kaj je le z Mahrillo, z ono lepo boljševikinjo? Če se na svetu vse ponavlja, in se je vse že nekoč zgodilo, potlej bo menda spet prišla na obisk, kali?«

Zarežal sem se.

»Dobro bi bilo, Binns, in trdno upam, da naju bo obiskala.«

Verjel pa kajpak tega nisem, a vendar sem hotel biti pripravljen tudi na to možnost.

»Poslušaj, Binns. Človek božji, saj si vendar nadarjen pisatelj... Saj imaš menda dovolj bujno fantazijo... Ali bi ne mogel napraviti načrta lakole za kakšno novelo ali za kakšen roman?... Recimo: ‚Vojaške skrivnosti britanskih obmejnih čet'... in tako kaj o podkraljevih načrtih..., o marširanju angleške obmejne pehote..., o težkem in lahkem topništvu vseh britanskih oddelkov... Daj, premisli malo, morda se ti posreči, da se domisliš kakšnih čednih velezanimivih novic... Te ji bova potlej natvezla, kajpak šele po umetnem upiranju in šele po enajsti grožnji s smrtjo. In če naju bodo ločili in naju bodo šele potlej zasliševali, bova vsak isto povedala... Bolje tega res ne moreva napraviti... In če bodo potlej primerjali najine izjave, se bodo kajpak na las ujemale. Morda je prav to cena, ki jo bova morala plačati... No, Binns, ali si pisatelj, ali nisi?«

Bil je! Komaj sem mislil, komaj sem rekel, je že storil.

Binns je pri priči začel pripovedovati in njegov talent za basnovanje se je razmahnil v nesluteni obširnosti.

Že čez deset minut, medtem ko sem z odprtimi usti poslušal, sem ga nezaupljivo ustavil.

»Pazi, če si že mene kdaj tako imenitno nalagal...«

Zasmejal se je.

O, ti ženska!

(Nadaljevanje s 4. strani)

Eva (žalostno): Gvido, ne spoštuješ me več!

Gvido: Že! Oh, zakaj le nisi malo nerodneje lagala! Ali pa vsaj tako, da bi te bil razumel. Pa je vse to, kar si si zmislila, tako premišljeno in tako zamotano, da mi ne gre v glavo. Trdno vem, da te ne bom ujel pri nobeni laži. Eva, zdaj se te res pošteno bojim. Ko boš nekoč moja žena... (Nenadejano) Eva, nekaj ti moram reči! Postoj...

Eva: Zmerjana bom!

Gvido: Nič ne de! Postoj! Nu, zdaj mi pa obljubi, na dan najinega prvega poljuba mi obljubi, da ne boš nikoli več lagala!

Eva: Tudi nocoj ne?

Gvido: Tudi nocoj ne! Po pravici povej, da si se sprehajala po mestnem logu, in niti besedice več, pa naj te kamenjajo... Tako nisi ničesar izdala, pa tudi lagala nisi. Če boš zmerjana, boš pač zmerjana. Zame boš trpela. Kaj ne da boš?

Eva (z vdanim pogledom): Da! Ti moj dobri, pošteni, dragi Gvido!

Gvido (čuti, da to ni plod časti, bolj sebičnosti): Nikar me ne hvali! Rajši mi obljubi!

Pred Frančiškani

Gvido: Do svidenja! Jutri popoldne pri stricu Tonetu.

Eva: Do svidenja!

(Doma. Družina je že pri večerji.)

Mama: Zdaj prihajaš?

Oče: Kakšen je pa to red? (Oba prekineta večerjo in njuni pogledi ne obetajo nič dobrega. Dolg odmor.)

Oče (z grmečim glasom): Zdaj šele prihajaš?

Mama: Kje si bila?

Eva (po kratkem dušnem boju): Na konservatoriju...

Oče (že tako, kakor premnogi očetje nejevoljen zaradi »nepotrebnega« učenja glasbe): In takšnole muziciranje traja do pol devetih... ha...?

Eva: Ne!... Malo sem še skočila na drsališče, pa je bilo že prepozno... (S čedalje rastočo vnemo razpreda laž do konca.)

Drugi dan pri stricu Tonetu

Gvido: No, kaj si snoči rekla? Ali si lagala?

Eva (po hudem dušnem boju): Ne! Rekla sem, da sem šla na sprehod. (Pobesi oči, zakaj zdaj je nalagala že mater, očeta in Gvida; toda hkratu si dopove, da je bila laž prepotrebna, zato se sprijazni z njo.)

Gvido: Ali so te zmerjali?

Eva: Ne!

Gvido (udarjen že s pravo zakonsko slepoto): Torej vidiš, da človek lahko tudi brez laži živi. (Malo podvomi.) Ali si pa tudi res tako rekla?

Eva (že s trdnostjo poročene žene): Kajpak, da sem rekla! Saj ti vendar ne bom lagala!...

Radio Ljubljana
od 14.—20. januarja 1937

ČETRTEK 21. JANUARJA

12.00: Odmevi iz Amerike (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Lahka solistična glasba (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Skladbe Johana Straussa (Radijski orkester) ■ 18.40: Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Savez Sokola kraljevine Jugoslavije (Bgd) ■ 19.50: 10 minut zabave: Ne za šalo, ampak za res (g. Bogdan Melihar) ■ 20.00: Tamburaški orkester ■ 20.50: M. Ravel: Bolero (ork. koncert. društva Lamoureux, plošče) ■ 21.10: Violinski koncert ge. Lotte von Baumgarten ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Zvoki v oddih (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

PETEK 22. JANUARJA

11.30: Šolska ura: Kako so si narodi delili svet-dialog (vodi g. dr. Branko Vrčon) ■ 12.00: Iz naših logov in gajev (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Operna glasba (Radijski orkester) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Ženska ura: Žena po trgovskem in obrtnem zakonu (ga. dr. Donata Čapuder) ■ 18.20: Saint Saens: Živalski karneval (plošče) ■ 18.40: Francoščina (g. dr. Stanko Leben) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Srbska kraljica Jelena Anžuvanska (dr. Dragomir Marič) — Bgd) ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Večer lahke in narodne glasbe ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Jakl: Slovenski biseri I, II, III ■ Verbič: Večerno žuborenje (ork. plošča) ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA 23. JANUARJA

12.00: Kar brez prestanka se plošče vrtijo, z njih pa napevi veseli donijo ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Kar brez prestanka se plošče vrtijo, z njih pa napevi veseli donijo ■ 14.00: Vreme ■ 18.00: Za delopust (igra Radijski orkester) ■ 18.40: Pogovori s poslušalci ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: (dr. Danko Anželinović) — Zagreb ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) ■ 20.20: Od Laškega preko Jurkloštra in Planine do Svetih gor. — Besedilo Dešnjan ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Zvoki v oddih (Radijski ork.) ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA 24. JANUARJA

8.00: Telovadba: a) za dame, b) za gospode (vodi g. prof. Marjan Dobovšek) ■ 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve v Ljubljani ■ 8.45: Verski govor (g. dr. Vilko Fajdiga): Ali je budizem nevaren nasprotnik krščanstvu ■ 9.00: Čas, poročila, spored ■ 9.15: Citraški koncert terceta »Vesna« ■ 10.00: Glasbene slike (plošče) ■ 10.15: Veseli kvartet (oboa, fagot, klarinet, rog) ■ 11.15: Xilofonske solistične točke (plošče) ■ 11.30: Otroška ura: Trije godci — zvočna slika ■ 12.00: Kar želite to dobite (plošče po željah) ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Koncert Radijskega orkestra ■ Oddaja prekinjena od 14. do 16. ure ■ 16.00: Fantovska ura: Naše gospodarstvo ■ 17.00: Kmetijska ura: najnevarnejši škodljivec sadnega drevja (g. Flego Anton) ■ 17.30: Vesel spored za predpustni čas, izvaja pevski zbor »Grafike« ■ 18.30: Za ples in kratek čas (plošče) ■ 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Duhovne in fizične lastnosti Slovanov (prof. Anka Raketić) — Bgd ■ 19.50: Slovenska ura ■ 20.30: Koncert Trboveljskega pevskega oktela ■ 21.15: Nekaj komorne glasbe (plošče) ■ 21.30: Operna glasba (Radijski orkester) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Waldteuflovi valčki (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 25. JANUARJA

12.00: Moderni plesni akordi (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Rapsodije in fantazije (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Zdravniška ura (g. dr. Anton Breceli) ■ 18.20: Naše koračnice (plošče) ■ 18.30: Slovenska narodna pesem (g. Fr. Marolt) ■ 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Kako je Vuk Karadžić prišel do narodnih pesmi (Višeslava Curičić) — Bgd ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Sinfoničen koncert skladb Emila Adamiča (prenos iz Filharmonije) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Narodne pesmi (Fantje na vasi) ■ Konec ob 23. uri.

TOREK 26. JANUARJA

11.00: Šolska ura: Belokranjske otroške pesmi in pastirski običaji (g. Božo Račić) ■ 12.00: Pisano polje (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Kozaške pesmi (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Pestri zvoki (Radijski orkester) ■ 18.40: O nastajanju korana (g. Fr. Terseglav) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Glasbena društva v Sloveniji od začetka 18. stoletja do danes (L. M. Škerjanc) Ljubljana ■ 19.50: Zabavni zvočni tednik ■ 20.00: Lahka klavirska glasba (plošče) ■ 20.15: H. Kleist: Razbiti vrč — vesela igra (člani rad. igralske družine) ■ 21.30: Schubertove skladbe (plošče) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Glasbene malenkosti (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

SREDA 27. JANUARJA

12.00: Harmonisti, revelerji in drugi taki pevci (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Vesel opoldanski koncert (Radijski orkester) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Mladinska ura: a) Pota moderne fizike (g. prof. Miroslav Adlešič) b) Ovitek za nevezane knjige in časopise (g. Miroslav Zor) ■ 18.40: Slov. gorski vodniki (g. dr. A. Mrak) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Meštrovićevi herojsko epski ženski liki (Branko Mašič) — Zagreb ■ 19.50: Šahovski kotiček ■ 20.00: Ura lahke glasbe: Pilihov duet harmonik ■ 21.00: Iz Puccinijevih oper (Radijski orkester) ■ 21.45: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.00: Esperantska prireditev: Cankarjev večer ■ Konec ob 23. uri.

MALI OGLASI

Male oglase socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Preklici in trgovsko-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 Din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 1'50 Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno vnaprej, in sicer po poštni nakaznici, po poštni položnici na ček. račun »Družinski tednik« uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znamkah obenem z naročilom.

OBRTNI LIST za galanterijo, pletenine, itd. eventualno tudi za sejme oddam pošteni osebi. Drugo po dogovoru. Ponudbe pod šifro: »Poštenje«

ODDAM MAJHEN LOKALČEK sredi mesta Ljubljane, lahko tudi polovico lokala za skupno prodajo. Cenjene ponudbe pod šifro: »Ugodnost«.

IŠČEMO PO VSEH KRAJIH poštene in marljive zastopnike. Posli zelo prikladni tudi za upokojence. Samo taki naj pošljejo ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod »Dober zaslužek«.

SLUŽKINJO, zdravo, pošteno in zanesljivo, ki zna kuhati in negovati dobrosrčnega dveletnega fantiča in ki je poraba za vsa ostala hišna dela, išče majhna družina za takoj. V poštev pridejo samo take, ki nameravajo stalno ostati. Ponudbe pod značko: »Dobra in stalna služba« na upravo Družinskega tednika.

Prodam

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

TRGOVINE, INDUSTRIJE, TRAFIKE, buffete, hotele, gostilne, kavarne, vinotoče, mlekarne in vsa druga obrtna, trgovska in industrijska podjetja prodajamo in posredujemo pri nakupu uspešno, vestno in hitro: Poslovnica Pavletović, Zagreb, Ilica 144.

HIŠE, VILE, POSESTVA, parcele, zdravilišča, letovišča, veleposestva, gozdove, mline, žage in vse druge nepremičnine prodajamo in posredujemo pri nakupu solidno, hitro in uspešno: Poslovnica Pavletović, Zagreb, Ilica 144.

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

ŽENITVE IN MOŽITVE v boljših krogih posredujemo z največjo vestnostjo. Informativne prospekte razpošiljamo diskretno, če pošljete poštne znamke v znesku Din 10'—. Imamo veliko izbiro odličnih dam in gospodov. Dopisujemo v slovenščini: »Rezor« Zagreb — pošta št. 3. Mnogo slovenskih gospodičen in gospodov se je že srečno poročilo s pomočjo »Rezora«. Pišite še danes tudi vi po prospekte!

ZAGREBŠKI ODVETNIK, samec, dr. prava, z imenitno vpeljano pisarno, r. k. vere, 42 let star, soliden, simpatičen, se želi poročiti s Slovenko, gospo ali gospodično, ki ima premoženje. Pojasnila proti znamkam 10'— din pri: »Rezor«, Zagreb, pošta 3.

OROŽNIŠKI NAREDNIK, r. k. vere, 34 let star, krasna pojava, soliden, se želi poročiti s slovensko gospodično z dežele z doto. Pojasnila proti znamkam 10'— din diskretno pri: »Rezor«, Zagreb, pošta 3.

Vse vrste oblek, nepremočljivih Hubertusov, plaščev, perila itd., si nabavite po zelo nizki ceni pri
Preskerju
Sv. Petra cesta štev. 14

POZOR GOSPODINJE!
Najceneje ste postreženi s
KURIVOM
pri tvrdki
RUDOLF VELEPIČ
trgovina s kurivom
LJUBLJANA VII.
Sv. Jerneja cesta 25
TELEFON 2708
Prvi poskus stalni odjem!

Hranilne knjižice
vseh zavodov kupite ali prodaste najbolje potom moje pisarne
Posojila,
vezana na štednjo in večletno mesečno odplačevanje, dobijo kredita zmožne osebe
RUDOLF ZORE, LJUBLJANA, Gledališka štev. 12/a
Pismeni odgovor 3 din znamka. **Tel. 38-10**

Jngenieur-Schule (HTL) **Mittweida** (Deutschland)
STROJEGRADBA (ZNANOST O POGONU, ELEKTROTEHNIKA) AVTOMOBILSKA IN AVIJATSKA TEHNIKA.
PROGRAMI BREZPLAČNO.

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN CENIK
MEINEL & HEROLD
O.Z.O.Z. ZAL. IVORNICE GLASBIL **MARIBOR** št. 193

Izdaja za konsorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar; odgovarja Hugo Kern, novinar; tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.